

Upravništvo: Ljubljana Knatljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 3493
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190
Računi: pri pošti, pri zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina enaša mesečno 25 — Din.
za tiskovništvo 40 — Din

Uredništvo:
Ljubljana Knatljeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje Kocenova ul. 9 Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglašje po
tarifu

Vatikan v službi fašizma

Pred imenovanjem msgr. Sirottija za goriškega nadškofa — Zanimiva poljska sodba o žrtvovanju katoliškega slovenskega življa v Italiji in odnošajih med Vatikanom in fašistično Italijo

Rim, 10. febr. g. Jutri dopoldne, na dan tretje obletnice podpisa lateranske pogodbe, bo ministrski predsednik Mussolini prvič uradno posetil papeža Pija XI. Mussolini bo odšel v Vatikan v spremstvu vatikanskega poslanika, pravosodnega ministra, državnih podtajnikov v ministrskem predsedstvu in pri zunanjem uradu, tiskovnega šefa in poslanikaškega osebja. Sprejem pri papežu bo nad vse svečan in v vseh vojaških častih. Avdiencia bo v papeževi zasebni knjižnici. Po avdienci bo Mussolini predstavil papežu svoje spremstvo. Pozneje bodo vsi visoki državni funkcionarji posetili še državnega tajnika kardinala Pacellija in baziško sv. Petra.

Varšava, 10. februarja. M. Tukajšnji list »Dziennik« objavlja daljši članek pod naslovom »Težka usoda katoliške slovenske narodne manjšine v Italiji«, v katerem ostro kritizira postopanje Vatikana, ki se je v zadnjem času postavil popolnoma v službo fašizma in tudi s svoje strani pospešuje raznarodovanje jugoslovenske narodne manjšine. List piše med drugim:

Iz Julijske Krajine prihajajo neprestano nove vesti o preganjanju naših slovenskih bratov. Svet ve, s kakim orožjem so italijanski nacionalistični imperijalisti po vojni kljub vsem svečanim obljubam z najvišjega mesta zatirali avtonomni element na tem ozemlju. Italijanski nacionalistom ni bilo nobeno sredstvo preslabo in prepovedo, da je ne bi izkoristili proti Jugoslovenom v Julijski Krajini. Fašizem je uničil vse narodne pridobitve jugoslovenske manjšine, od šole pa do gospodarskih organizacij. Povsod je izgnal slovenski jezik in se ni ustrašil niti požigov in pokoljev. Zaporji so prepolni in vse, kar čuti slovenko, mora iti na otko smrti. Nasilno se poitalijančijo slovenska imena in neoboroženo prebivalstvo je izpostavljeno najstrašnejšemu terorju. Kdor ne more zatoliti svoje slovenske narodnosti, dobi sramotno krogle v hrbet. Fašizem je storil vse, kar si je le mogel izmisлити.

Nad slovensko Julijsko Krajino vlada danes tišina grobov. Kljub italijanskemu videzu pa živi na tem ozemlju še vedno vseskozi slovenski duh, ki ne bo nikdar izginil, kajti jugoslovenski narod v Julijski Benečiji živi dalje in veruje v lepšo bodočnost. Slovenski jezik ki so ga izgnali iz šole, uradov in sploh iz javnega življenja, se je »posled zatekel v cerkev, toda fašizem se tudi pred cerkvijo ni ustavil. Pri tem svojem poklenem načrtu pa je našel fašizem podporo in sodelovanje tam, kjer je katoliški jugoslovenski narod v Julijski Krajini to najmanj pričakoval, v vodstvu katoliške cerkve. V vprašanju pravic jugoslovenskih katoličanov v Julijski Krajini so cerkvene vrhovne oblasti v Rimu popolnoma popustile, samo da bi si ohranile gotove privilegije za cerkveno hierarhijo, ki jih v ostalem fašizmu v praksi niti ne priznava.

Vodstvo katoliške cerkve je odstopilo od najosnovnejših pravic katoliškega naroda. V lateranskem sporazumu iz l. 1929 med Vatikanom in italijansko fašistično vlado niso niti omenjene pravice slovenskega jezika v Julijski Krajini. Kljub temu pa je Vatikan dotlej še vsaj kolikor toliko upošteval in štiti slovenski jezik v cerkvi. Po podpisu takozvanega drugega sporazuma iz l. 1931 pa je stopil Vatikan popolnoma v službo fašistične politike in italijančije slovenske manjšine v Julijski Benečiji.

Najzanimivejši dogodek tega preokreta je tragedija goriškega nadškofa dr. Sedeja, ki je postal prva žrtev te nove vatikanske politike. Na ozemlju, ki ga je Italija odcepila od jugoslovenske narodne celote, je pet ško-

fij, in sicer v Trstu, Porečju, Reki, Zadru in Gorici. Na tem ozemlju je nad dve tretjini prebivalstva slovenske narodnosti in tvori to prebivalstvo kompaktno celoto. Goriški nadškof je bil zaradi tega vedno Slovenec, kar se je razumelo samo po sebi. Prav tako so bili Slovenci odnosi Hrvati na ostalih škofijskih stolicah. Ko je prišlo to ozemlje pod Italijo, je Vatikan dopustil, da so te škofije, razen goriške nadškofije, prevzeli Italijani, tako da je jugoslovenska narodna manjšina kljub svoji dejanski večini imela samo enega škofa, ki pa je storil vse, da bi ohranil svojim vernikom materinski jezik vsaj v cerkvi. Pri tem je računal na podporo vodstva katoliške cerkve v Rimu, pri čemer pa se je grenko prevrnil. Že leta in leta so fašistični krogi zahtevali, naj cerkev prisili nadškofa dr. Sedeja, da poda ostavko. Dr. Sedej je kljub vsem naporom ostal na svojem mestu do l. 1931, ko je postal pritisk neudržan. Vatikanški krogi so se takrat odločili, da za vsako ceno prisilijo dr. Sedeja k odstopu.

Poslali so v Gorico apostolskega vizitatorja, kanucinskega profesorja, ki je neprestano pritiskal na dr. Sedeja, naj se umakne. Dr. Sedej se je branil in je pristal šele takrat, ko mu je vatikanski odposlanec dal zagotovilo, da bo prišel za naslednjega dr. Sedeja človek, ki bo enako pravičen tudi napram slovenskim in hrvaškim vernikom. Po tej njegovi izjavi se je Vatikanu nad vse mudilo, da je imenoval za »začasnega« naslednika največjega neprijatelja vsega, kar je jugoslovensko, msgr. Sirottija. To imenovanje pomeni udarec v obraz vsem jugoslovenskim katoličanom v Italiji in izven nje in predstavlja strašno provokacijo, ki bo silno omajala zaupanje v relativno pravičnost Vatikana. Sirottij je znan slovanofob, ki ne zna niti besedice slovenskega jezika, ki ga govori večina njegovih vernikov. Pa ne samo to. Sirottij celo mrzi iz dna svoje fašistične duše vse, kar je slovensko in je to dokazal že kot prefekt katoliškega konvikta, kjer je gojencem najstrožje prepovedal tudi v privatnem občevarju rabo slovenskega jezika. Komaj je Sirottij zasedel Sedejevo stoličico, je že pričel izvajati fašistični program raznarodovanja slovenske katoliške cerkve v Julijski Krajini. Odpuštil je v trumah slovenske duhovnike, ki so še ostali iz prejšnjega fašističnega režima. V vseh cerkvah je uvedel samo italijansko bogoslužje in med drugim odpuštil tudi vse slovenske služe, ki jih je nastavljal pri goriški nadškofiji pokojni dr. Sedej. Imenovanje Sirottija za naslednika dr. Sedeja je izzvalo upravičeno ogorčenje in razburjenje slovenske katoliške manjšine in vseh slovenskih katoličanov na svetu. Kakor pa izveemo, Sirottij ne bo ostal samo začasni naslednik dr. Sedeja, marveč bo že te dni izšel dekret, s katerim bo definitivno imenovan za goriškega nadškofa. V tem primeru sploh ni mogoče predvideti dalekosežnosti take rešitve vprašanja nasledstva pokojnega dr. Sedeja, ki bo imela globok in nepopisen vpliv na doslej tako verno slovensko ljudstvo v Julijski Krajini in izven nje. Že doslej je bilo zaradi postopanja Vatikana silno omajano zaupanje v pravičnost vodstva katoliške cerkve, imenovanje Sirottija za goriškega nadškofa pa bo izpodkopalo še zadnji ostanek tega zaupanja do Vatikana, in sicer tem bolj, ker je znano, da n. pr. na Južnem Tirolskem, kjer sta dve škofiji, upravlja eno Nemec, dasiravno je nemška narodna manjšina na južnem Tirolskem neprimerno manjša in bolj raztresena kakor pa kompaktna jugoslovenska narodna manjšina v Julijski Krajini.

Pisatelj Edgar Wallace umrl

Hollywood, 10. febr. s. Danes je tukaj umrl znani angleški romanopisec Edgar Wallace.

Edgar Wallace, rojen l. 1875, se je sprva posvetil vojaški službi in je bil l. 1899—1900 tudi Reuterjev vojni korespondent v Južni Afriki. L. 1895 je izdal »Pisnik«, pozneje pa se je popolnoma posvetil avanturnim in kriminalnim romanom, s katerimi je postal poleg Shawa najbolj popularni pisatelj na Angleškem. Spisal je okrog 140 romanov, več gledaliških komadov in na stotine pripovedk. Njegova večja dela so prevedena skoro v vse evropske jezike. Prvo njegovo večjo delo, ki mu je prineslo velik sloves, je bilo »Štirje pravični možje«.

Razorožitev avstrijskih strankarskih organizacij

Dunaj, 10. febr. AA. Predsednik avstrijske republike Miklas je na podlagi ustave določil funkcije novemu ministru za varnost Francu Bachingerju. Funkcija novega ministra je v glavnem organiziranje in vodstvo policije in ureditev ter ustanavljanje drugih ustanov za varnost in ohranitev javnega reda ter organiziranje in vodstvo vojsništva.

Novi avstrijski minister za varnost Franc Bachinger je podal uredniku lista »Neue Freie Presse« zanimivo izjavo o aktualnih problemih notranje politike in

o svojem bodočem delu. Bachinger polaga posebno važnost na razorožitev vseh organizacij, ki so v službi strank in oborožene. Z vsemi silami bom skušal izvesti pravično razorožitev na vse strani, je naglasil minister. Če se mi posreči doseči v ta namen podporo vodilnih osebnosti posameznih strank, potem se bo ta razorožitev izvršila brez vsakih zaprek.

Mellon ameriški veleposlanik v Londonu

London, 10. febr. M. Po informacijah iz Washingtona namerava ameriška vlada imenovati za svojega veleposlanika v Londonu g. Mellona. Kakor znano, je bil gospod Mellon 11 let ameriški finančni minister ter velja za najboljšega poznavalca mednarodnih finančnih problemov. Zlasti pa za strokovnjaka na polju reparacij in vojnih dolgov. Mellon uživa posebno zaupanje ameriškega predsednika Hooverja, ki je še nedavno izjavil, da je Mellon najbolj izkušen in najbolj nameten javni delavec in strokovnjak Amerike. Zaradi tega se pripisuje njegovemu imenovanju za veleposlanika v Londonu izredna politična važnost ter se smatra, da prihaja Mellon v London s pooblastilom, da reši težavno vprašanje vojnih dolgov.

Italija gradi nove bojne ladje

Rim, 10. februarja AA. Mornariško ministrstvo je odredilo gradnjo dveh križark tipa »Atendole« po 6.500 ton. Križarki bosta domala enako opremljeni kakor križarka »Condottieres«.

JUGOSLAVIJA IN RAZOROŽITEV

Jugoslavija se ne more odreči lastni zaščiti — Italijanski predlogi — Tudi Japonska za omejitev oboroževanja — Zaleski o potrebi moralne razorožitve

Beograd, 10. februarja M. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih zasledujejo potek in razvoj svetovne razorožitvene konference z veliko pozornostjo ter živahno komentirajo navedene izjave, ki so jih podali ob pričetku razorožitvene razprave zastopniki Francije, Anglije, Amerike in Nemčije. Glede stališča Jugoslavije vlada v vseh merodajnih krogih enodušno naziranje, da je stališče Jugoslavije glede razorožitve tesno spojeno z njenimi življenjskimi interesi. Jugoslovenski zastopniki so že ponovno poudarjali, da Jugoslavija svojega stališča ne more izpremeniti brez resnega ogrožanja svoje bodočnosti in svoje neodvisnosti. Ako bi se države zedinile na minimalni program za izvršitev razorožitve in če bi ta program predstavljal resnično pričetek razorožitve, potem se lahko reče, da bo konferenca uspešno zaključila svoje delo ter prešla preko svoje prve in najtežje etape.

Jugoslovenski narod je živel dolga desetletja v suženstvu in se je osvobodil tujega jarma z lastno močjo ter hoče sedaj za vsako ceno ostati svoboden in ohraniti za čuvanje te svoje svobode vsa potrebna sredstva. Kdo skrbi v sedanjih časih za neodvisnost Jugoslavije? Kdo bi jo branil, ako bi bila napadena? Potek dogodkov v zadnjih 13 letih dokazuje, da mora jugoslovenski narod predvsem računati sam nase, ako želi ostati svoboden. Vsi narodi poudarjajo svojo miroljubnost, vendar pa vsaka država vzdržuje kar najbolj moderno oboroženo vojsko, ker računajo vse z možnostjo nove vojne. Iz tega izhaja tudi za nas potreba vzdrževanja vojske in vojnega letalstva. Vojno oboroževanje je nedeljiv del organizacije vsake posamezne države. Kdor bi ukinil vojsko, ne da bi si prej dovolj zagotovil svojo varnost, bi porušil osnove države same, pa tudi samega naroda. G. Litvinov je sicer predlagal ukinitve vseh armad, toda nihče ne verjame, da je G. Litvinov svoj predlog mislil resno. Vojske torej obstojajo in so za enkrat neobhodno potrebne. Mednarodne oborožene sile za enkrat ni in dokler ne bo organizirana višja institucija mednarodne skupnosti, bodo vojske obstojale in morale obstojati, ker predstavljajo edino uspešno obrambno sredstvo za neodvisnost držav in ker se noben narod ne more odreči zaščiti svojega življenja in svoje eksistence. Jugoslavija pa se nahaja še prav posebno v težkem položaju zaradi svojega geografskega položaja in oblike države; poleg tega pa mora računati tudi s posledicami osvobodilne borbe.

Zaradi tega Jugoslavija, ki je sicer naklonjena razorožitvi, pazno zasleduje potek razorožitvene konference, ter se ne bo dala zavajati s kakimi platonskimi izjavami in načeli. Stori la pa bo vse, da bo izveden sistem splošne redukcije oboroževanja in da se ustvari temelji za organizacijo mednarodnega življenja po načelu pravice in pravičnosti.

Ženeva, 10. februarja s. Na današnji seji razorožitvene konference je povzel besedo

Italijanski zunanji minister Grandi

da obrazloži stališče Italije do razorožitvene vprašanja. Glavna vsebina njegovega govora je bila ostra kritika francoskih predlogov, ponovitev Mussolinijeve zahteve po enakopravnosti vseh držav in izčrpen razvoj ideje, da sme biti nemška razorožitev samo začetek splošne razorožitve. Grandi je priznal pristaneč svoje države na organični načrt kvalitativnih razorožitvenih omejitev, ki naj obsegajo glediše oborožitve na morju istočasno ukinitve linijskih ladij in podmornic ter ukinitve matičnih ladij za letala; glede oborožitve na kopnem, ukinitve težkega topništva vsake vrste in ukinitve tankov vsake vrste; glede oborožitve v zraku ukinitve bombnih letal; v splošnem pa ukinitve navedenih sredstev v kemični in bakteriološki vojni vsake vrste in revizijo mednarodnih pogodb za zagotovitev popolnejše in bolj uspešne zaštite civilnega prebivalstva.

V podrobnostih je minister Grandi poudarjal, da kažejo dejstva, da brez razorožitve ne more biti varnosti. Mi smo na posevni ploskvi novega medsebojnega tekmovanja v oboroževanju, ki povzroča tem več skrbi, ker opazujemo ta pojav s temnim ozadjem gospodarske krize, ki je zajela vse države. Grandi je odločno nastopil proti ohranitvi stanja, ki ga je imenoval »režim razorožitvene premoči«. Vsaka vojska premoč mora imeti nujno posledico, da se zdijo vsi mednarodni odnošaji pod težkim pritiskom. Brezmiselno je upati, da bi države ta pritisk izvajale vedno v službi pravičnosti.

V zvezi s tem je minister Grandi pripomnil glede francoskega predloga, da mirovne pogodbe nedvoumno določajo, da pomenijo vojaške obveznosti, ki so jih prevzele gotove države, začetek splošne razorožitve. To torej ni obveznost, ki jo je

prevzela skupina sil proti drugi skupini, temveč splošna obveznost vsakogar napram vsem ostalim.

Ob koncu svojega govora je Grandi naglašal, da je treba najtežje žrtve pri razorožitvi zahtevati od najmočnejših držav, kar je tudi pravično. Najmočnejše oborožene države se je treba najmanj bati in prav te države morajo prednjačiti z dobrim vzgledom. Odrči se morajo najprej vsemu orožju, ki je v bistvu določeno za napadalno vojno. Ko bodo odpravljena ta vojna sredstva, bo mnogo lažje in bolj pravično doseči sporazum glede zmanjšanja in kvantitativne omejitve ostale oborožitve.

Za Grandijem se je oglašil

japonski delegat Mačudejra

Za njegov govor je v dvorani zavlada posebno zanimanje, ko je omenil tudi japonsko-kitajski spor. Izjavil je, da so Japonci kljub postreženemu položaju na Daljnem vzhodu pripravljeni, da nadaljujejo svojo razorožitveno politiko in sodelujejo pri utrjevanju razorožitvenih sporazumov, naglasil pa je, da je treba pri tem upoštevati geografski položaj posameznih držav, pa tudi njihovih političnih, gospodarskih in finančnih razmer. Vsekakor je treba nastopiti proti vladam, ki ne spoštujejo mednarodnih obveznosti in se sklanjajo izogniti izpolnjevanju prevzetih dolžnosti (aluzija na Kitajsko), ker tudi v tem obstoja vojna nevarnost Japonska je svojo oborožitev znatno znižala in efektivna moč njenih oboroženih sil je danes za 35 odstotkov manjša nego pred vojno. Japonski delegat je zahteval naj se zniža število linijskih vojniških ladij in topov, omeji kaliber topov, zniža tonaža matičnih ladij za letala in izvedejo še druge redukcije. Japonska želi, da bi čim večje število vojniških sil podpisalo londonski pomorski pakt, ki omejuje število podmornic in vojne vrhve. Nadalje bi bilo treba zabraniti bombna letala in uvesti prohibicijo strupenih plinov in kemičnih sredstev za vojne namene.

Mačudejra je svoj govor zaključil s besedami: Japonska je pripravljena storiti vse, kar je v njeni moči in v mejah praktičnih možnosti, da se znižajo izdatki za

oboroževanje in porabilo v boljše namene, pod pogojem, da ne bo ogrožena varnost države. Upamo, da se bodo prijateljski odnošaji in zaupanje med posameznimi narodi okrepili z vzajemnim naporom vseh držav, da dosežemo mir, po katerem vse človeštvo tako željno hrepeni.

Dodim je italijanski delegat Grandi v svojem govoru naglašal potrebo materialne razorožitve, je

poljski zunanji minister Zaleski

ki je danes prišel kot tretji na vrsto, razvijal tezo, da je prav tako ali morda še bolj potrebna moralna razorožitev. Vse to delo, je dejal kakor tudi vse, kar se je sploh že storilo za razorožitev, mora biti trajne vrednosti. Zaleski je govoril o industrijskih napadih enako, kakor o napadih letal. Dejal je, da je posameznim državam vseno, če jih kdo napade s tanki in letali, ki pripadajo rednim četam, ali pa če je to orožje v rokah tajnih napadalcev. Poljska sprejema z resničnim zadoščenjem francoski predlog kot osnovo za glavno diskusijo, obžaluje pa, da ta predlog ne upošteva potencialne vojne, pri kateri bi poljedelske države, odvisne od industrijskih, mnogo slabše odrezale. Treba je preprečiti, da bi se določile razorožitvene konvencije mogle tolmčiti na razne načine in da bi se preureljivi sistemi vojaških organizacij. V prvi vrsti je za razorožitev potrebno, da se v državnih proračunih vseh držav znižajo vojni izdatki. Zaleski je govoril nato o možnosti, da se problem reši v obliki regionalnih sporazumov pod določenimi pogoji ter v okviru obsejanih omejitev in pogodb. Pri tem je mislil na stanje, kakor je nastalo po lokaranskem paktu.

Zaključil je z besedami: Tehnično delo konference mora biti v tem, da najde rešitev problema v smeri preventivnosti in v tem, da se onemogoči tistim, ki vojno izvejo. Poljska bo svoj konkretni predlog oprla na moralno razorožitev.

Predsednik Henderson je nato zaključil današnje plenarno sejo in odgodil zasedanja do četrka ob 10. dopoldne, ko nastopita belgijski delegat minister Hymans in ruski delegat komisar Litvinov.

Narodna skupščina sprejela prve zakone

Včeraj sta bila izglasovana v skupščini prva dva zakona — Danes se prične razprava o gospodarskem svetu

Beograd, 10. febr. p. Narodna skupščina je s svojo današnjo plenarno sejo otvorila periodo svojega zakonodajnega dela. Danes sta bila sprejeta prva dva zakona. To dejstvo je v daljšem govoru podčrtal tudi narodni poslanec Sokolović, naglašujoč, da bodi to dokaz plodonosnega dela novega Narodnega predstavništva, ki hoče posvetiti vse svoje moči konsolidaciji države in olajšanju sedanjih težkih časov.

Seja se je pričela ob 9.30. Po predčitanju zapisnika zadnje seje in po rešitvi raznih manjših formalnosti je bilo prečitanih večje število prošelj in priložb ter so bili odobreni posamezni narodnim poslancem dopusti. Nato je prešla skupščina na dnevni red in je najprej izvolila za člana verifikacijskega odbora dr. Svetislava Mihajlovića na mesto odstopivšega Milana Simonića, ki je bil izvoljen za senatorja.

Druga točka dnevnega reda je bila razprava o poročilu odbora za proučevanje zakonskega načrta o drvarjenju. Porocilec, posl. Mustafa Mulalić, je v kratkem govoru obrazložil potrebo sprejetja takega zakona, poudarjajoč, da se z njim pomore ravno najsiromotnejšim poljedelcem in delavcem. Tudi minister za šume in rudnike g. dr. Stanko Šibenik je v lepem govoru prošil Narodno skupščino, naj sprejme zakonski načrt. Šume so nacionalno dobro, ki ne morejo služiti samo eni generaciji. Vsi najnujnejše pomoč se zato tudi današnjim najpotrebnejšim sme izkazati iz te narodne dobrine. Poslanec Nikola Sokolović je prav tako zagovarjal sprejem predloženega zakonskega načrta. Načrt zakona o drvarjenju je bil nato sprejet v načelu z 210 glasovi, v podrobnosti pa z 216 glasovi.

Finančni odbor

Beograd, 10. febr. M. Danes dopoldne in popoldne je imel sejo plenum finančnega odbora Narodne skupščine. Seji je prisostvoval tudi minister za prosveto dr. Dragutin Kojić, ker se je razpravljalo o proračunu tega ministrstva. Finančni odbor je izvršil važne izpremembe v proračunu tega ministrstva, ter je zlasti zmanjšal osebne in materialne izdatke Jutri bo nadaljeval finančni odbor podrobno razpravo. Na dnevni red pride proračun ministrstva za zunanje in ministrstva za notranje zadeve.

Zakon o strokovnem šolstvu v odboru sprejet

Beograd, 10. februarja M. Skupščinski odbor za proučevanje zakonov o strokovnem šolstvu ki jih je predložil minister za trgovino in industrijo g. dr. Kramer, je danes končal svoje razprave. Predložene zakone je sprejel skoro neizpremenjene tako, kakor jih je predložil minister za

trgovino. Ti zakoni so bili sestavljeni po dogotrajnem študiju strokovnih komisij ter bodajo povzdigli srednje strokovno, predvsem trgovsko in obrtno šolstvo, na ono stopnjo, ki je potrebna da dobimo sposoben naraštaj za naše nacionalno gospodarstvo. Plenum Narodne skupščine bo razpravljalo o teh zakonih najbrže že v teku prihodnjega tedna, tako da bodo vsi ti zakoni v najkrajšem času sprejeti. Cim jih bo sprejela Narodna skupščina, bo o njih razpravljali tudi senat.

Poljska trgovinska bilanca aktivna

Varšava, 10. februarja AA. Trgovinska bilanca v mesecu januarju je bila aktivna za 12.854.000 zlotov.

Razbojništvo v Italiji

Rim, 10. februarja AA. V Pescari je policija odkrila družbo 50 zločincev ki so operirali po vsej provinci. Dosedaj je bilo aretiranih 19 članov zločinske tolpe in je dobila policija pri tej priliki v svoje roke 4 avtomobile in veliko množino pokradenega blaga.

Banovinski svet

Tretji dan proračunske razprave — Debata o kreditih za šolstvo in druge prosvetne namene — Pričetek razprave o cestah

Ljubljana, 10. februarja.

Tudi danes je imel banovinski svet svoj dopoldnevni posvetil posebnost perutni-narstvu in kuncereji.

G. Jereb, dr. Lipold, Krulje in Pfeifer priporočajo, naj se postavka za šolstvo zviša na 1 milijon. G. Lovšin poudarja veliko kulturno ulogo gledališča in prosi, naj bi se postavke zanje ne znižale.

Ban dr. Marušič vidi v predlogih glede šolstva lepo stremenje. Sokolstvo ima res tako plemenite cilje pred sabo, da zasluži vso podporo. Postavke 500.000 Din, ki je predvidena v proračunu, je namenjena predvsem sokolskim župam sokolska društva ne so navezava na lastna sredstva in lastno delo. To si je Sokolstvo samo pridržalo iz važnih društvenih in pedagoških razlogov. Pač pa je banska uprava pozvala občanske zastopce, naj se pri sestavljanju občinskih proračunov ozirajo na svoja sokolska društva. Vrh tega pa ima banska uprava za sokolska društva z lastnimi teleducirami, v katerih se vežbajo učenci naših šol, še posebno kredite.

Podoben dr. Pirkmajer navaja, da so veseli pristojbine že diferencirane po krajih (plesne takse n. pr. znašajo za mesta 300 Din, za trge 200 Din, za druge kraje 100 Din), državne in banovinske takse pa so ilak odstopne.

Posamezne postavke iz proračunskega proračuna

Nato se je začela podrobna razprava o proračunskih postavkah prosvetnega oddelka. Glavoslužnica v Ljubljani izkazuje izdatkov 463.220 Din, dohodkov 21.200 Din, banovinske dotacije 442.020 Din; deško vzgojilišče v Pomurju izdatkov 562.000 Din, dohodkov 142.000 Din, banovinske dotacije 420.000 Din; zavod za slepo dečo v Ljubljani pa izdatkov 360.250 Din, dohodkov 20.250 Din in banovinske dotacije 340.000 Din. Debate o teh postavkah ni bilo.

Postavka za pomožne šole znaša 145.000 Din. Potrebna je zaradi novega osnovnošolskega zakona, ki predpisuje vzorednice za detektno dečo. Na teritoriju dravske banovine je kakih 1000 detektnih otrok.

Poleg postavke za zidanje in prezidavanje novih šol (2 milijona), predvideva banovinski proračun še 1 milijon Din za ustanovitve posebnega gradbenega fonda. Podoben dr. Pirkmajer pojasni, da letos ne bo moglo dobiti več kakor enega do treh šolskih objektov, da pa se bodo te podpore morale porazdeliti za amfiteatralne službe raznih občin za vzdrževanje, letih zračenih šol. Banska uprava pa želi ustanoviti trajni fond, iz katerega naj bi se podeljevale podnove sirmoškim občinam za gradnjo in popravila šol.

Dr. Šolc opozarja na kočevsko Slovenijo, med katere naj bi češče prišli prebivalci in jih utrjevali v narodni zavestnosti. Banovina naj bi to akcijo podpirala.

Pri razpravi o podpori za Sokola je g. ban predlagal, da bi se vnesla nova postavka v znesku 50.000 Din za kmečke sokolske čete, ki so podnove najbolj potrebne. Predlog so člani banovinskega sveta sprejeli z živahnim odobravanjem, nakar je bila dopoldanska seja zaključena.

Popoldanska seja

Popoldansko seja je otvoril g. ban kmalu po 16 uri. Zapisnik o dopoldanski seji je bil odobren, nakar je banov pomočnik dr. Pirkmajer pojasnil kako je z nagradami za veroučitelje. G. dr. Gorijan je opozoril, da mora biti vsako dečo plačano in se mora vprašanje nagrad za veroučitelje nekako urediti, da njihovo nakazovanje ne bo odvisno od dobre volje občinskih svetov.

Inspektor dr. Kotnik je nato poročal o uspehih na meščanskih šolah.

V letu 1930/31, da s tem odgovori na vprašanje in predloge, iznesene na dopoldanski seji.

V dravski banovini je bilo v četrtem razredu na vseh meščanskih šolah v letu 1930/31 891 učencev. Ti so do o. a. nadaljevali študije, deloma stopili v službo. Samo 1 absolvent je nadaljeval študije na srednji šoli. V trgovske šole in akademije je šlo 39 moških in 166 ženskih absolventov. Na učiteljsko je šlo 41 moških in 121 ženskih, na srednjo tehnično šolo 66 moških in 15 ženskih, na druge šole pa 34 moških in 49 ženskih absolventov. Študije je torej nadaljevalo 532 absolventov meščanskih šol, in sicer na šolah s prirediteljskim smotrom. Za podučnike v pisarne je šlo 7 moških in 22 ženskih absolventov, v trgovino 19 moških in 43 ženskih absolventov, v obrt 34 moških in 30 ženskih absolventov, v razne poklice in domačije 30 moških in 31 ženskih absolventov. V službo je šlo torej 339 absolventov, torej nad polovico vseh vseh absolventov kar je dokaz, da meščanske šole že zdaj ustrezajo namenu, kakor ga je določil novi meščanski zakon.

Podpore v prosvetne svrhe

K postavki za vzdrževanje srednješolskega zgradb (800.350 Din), je banov pomočnik g. dr. Pirkmajer pojasnil, da so izdatki potrebni glede na novi zakon, da morajo banovine skrbeti za materialne potrebe srednjih šol. Največje breme sta kurjava in vzdrževanje posojil. Potrebni pa so tudi drugi, v proračunu predvideni izdatki, za srednje šole. Za neobvezne predmete na srednjih in meščanskih šolah n. pr. ni kritja v državnem proračunu, študijski fond za znanstveno izpopolnjevanje in za vseučiliške časkurije (100.000 dinarjev) je zamisljen kot fond, iz katerega bo uprava dajala brezobrestna posojila v ta namen. Podpore in štipendije (290.000 Din) se bodo izplačevale od 200 do 600 Din mesečno. Podpora za dijaške kuhinje, domove in zavode (60.000 Din) bodo deležni sirmošni dijaki. Potrebne so podpore muzejskim in zgodovinskim društvom (240.000 Din); iz pozicije za odkup umetnin (100.000 Din) bo banska uprava nakupila dragocene ali zgodovinske predmete in jih izročila muzejem in galerijam. Za varstvo zgodovinskih predmetov in starin je določenih samo 50.000 Din, ker je v ta namen znesek predviden tudi v državnem proračunu. Neokrajane naj ostanejo tudi postavke za gledališča (300.000 dinarjev), ker so že tako minirane. Znanstveno društvo za humanitarno vede v Ljubljani je nekaka naša skrajna stvar, ki je koncentrirana slovenska znanstvena pro-

dukcija in je za njo določena podpora 40.000 Din. Prispelke za glasbene šole in za povzdigo glasbene kulture (80.000 dinarjev) bodo dobili glasbeni zavodi, ki vzdržujejo šole. Vota 200.000 Din za zgradbe, popravila in opremljanje cerkvenih in županijskih posojil je določeno za posojila, ki so zgodovinske vrednosti. Za uredu, dva vojaških pokopališč je določenih 40.000 dinarjev, za izpopolnitev banske kavarne pa 20.000 Din.

G. Go.oub opozarja na pedagoški krožek v Mariboru. G. Ciril Pir priporoča dijaško kuhinjo in glasbeno šolo v Kranju, g. Gorijan in dr. Gorijan pa Muzejsko društvo v Celju in prot. Brodara, ki z velikimi žrtvami raziskuje prazgodovinske izkopanine v Olševi. Dr. Senčar priporoča Muzejsko društvo in glasbeno šolo v Ptaju.

Na vprašanje g. Babnika kako je zamisljena podpora ljubljanskemu gledališču za podpiranje podeželskih odrov pojasni dr. Pirkmajer, da je cilj te postavke, da podpre ljubljansko gledališče in mu obenem načrta obveznost, da daje podeželjskim odrom del svoje garderobe, tekstov in drugega inventarja zastoni na razpologo.

Dr. Bratkovič opozarja na zgodovinske in umetniške dragocenosti v gradu Pucensteinu, g. ban mu odgovarja, da ima to stvar v evidenci. Na vprašanje dr. Senčarja pojasni g. ban, da je podpora za gostovanje v znesku 50.000 Din določena za ljubljansko in mariborsko gledališče. H koncu razprave o proračunu prosvetnega oddelka je g. Lavtžar opozoril na zamisljen vojake grobove v okolici Kranjske gore in Boh. Bistrice, g. Bajuk pa na pozabljeni grobove treh žrtev narodne zavodnosti, ki so bile ustreljene med vojno pri Boh. Bistrici.

Priznanje učiteljstvu

Glede na razna vprašanja na dopoldanski seji je pojasnil vsi odseka za osnovno šolstvo g. Rapa, da se po meščanskih šolah kmetijski pouk že vrši dve uri na teden. Na izjavo naj bi učiteljstvo ostalo v službenem kraju tudi v prostem času je g. Rapa pojasnil, kako težavno je delo učitelja in mu zaradi tega ni zavidati oddiha, ki si ga privoščijo o prostem času izven svojega službenega kraja. Strogo se pa itak pazi, da učiteljstvo ob raznih prireditvah v svojem službenem kraju prisostvuje tem prireditvam. G. Rapa se je ob tej priliki zahvalil vsem članom banovinskega sveta, ki so se pri razpravi toplo zavzeli za naše učiteljstvo in pokazali, da znajo ceniti njegovo naporno in odgovorno delo. V imenu učiteljske se je zahvalil vsem, ki so z dobro besedo dali učiteljstvu o priliki zasedanja banovinskega sveta priznanje in novo pobudo.

Banovinske ceste

S tem je bila razprava o proračunu prosvetnega oddelka zaključena. G. ban je otvoril razpravo o proračunu tehničnega oddelka in dal najprej besedo načelniku tega oddelka g. inž. Klaču. Ta je predlagal obsežne ekspoze o vseh panokah javne uprave, ki spadajo pod tehnični oddelk, in podrobno pojasnil posamezne postavke v proračunu.

V prvem poglavju svojega ekspozeja je razpravljal g. inž. Krajec o cestah in mostovih. Uprava banovinske ceste ima v svoji skrbni okrog 4100 km banovinskih cest: prvega in drugega reda. Dve važni cesti (Naklo-Trebež-Ljubelj v dolžini 22 km in škofljica-Kočevje-Brod ob Kolpi v dolžini 82 km) sta bili lani proglašeni za državni cesti. S tem je storjen prvi važni korak k izpopolnitvi državnega cestnega omrežja v naši banovini. Na drugi strani pa je osnovna prevzela v svojo upravo za okrog 440 km dosedanjih občinskih cest. Banovina bo nadajevala svojo akcijo v tem pravcu, da bo polagoma prevzela vse ceste, ki imajo značaj banovinskih cest.

Poleg rednega vzdrževanja cest je banska uprava posvečala posebno pažnjo tudi njihovi modernizaciji. Nad 100 km cest je bilo na novo zamejčenih, tako da se bo v bodoče preprečilo njihovo zoževanje. Vse važne ceste so bile opremljene s kazipoti in mednarodnimi avtomobilskimi znaki. 15 sreskih cestnih odborov si je nabavilo za nadzorovanje cest motorna kola.

Gospodarska kriza je v vretelkem letu onemogočila izvršitev celotnega zastavljeneega programa, a kljub temu je bilo izvršeno veliko in koristno delo. Na novo so bile lani dograjene banovinske ceste Polze Velenje, Belo-Zabika, Roka-Sv. A-h (I. del), Impolca-Studenec in Begunje-Sv. Vid. Izdatki za to so v teku preteklega leta znašali 3,6 milijona dinarjev. Na drugih cestah se gradbena dela še nadaljujejo. Tudi v to svrbo so znašali stroški 2 milijone dinarjev.

Za novo proračunsko leto ima banovina v programu predvsem zaključitev že začeten cestnih del, nadomestitev nekaterih lesenih mostov z železnimi ali betonskimi itd. Ako bo finančna sresletva dovoljevala, bo banska uprava pričela tudi z večjimi novimi cestnimi gradnjami, s čimer bo obenem pomagano brezposelnemu prebivalstvu. Sestavlja se tudi definitivni gradbeni program za daljšo dobo let.

Regulacija rek

V drugem poglavju svojega ekspozeja je g. inž. Krajec obravnaval hidrotehnična dela. Poudarjal je, da dovoljeni državni, banovinski krediti niso zadostili, da bi se moglo ustreči vsem nujnim potrebam. Regulacije Drave, Kamniške Bistrice, Savinje in Save so bile izvršene že pred vojno, a se po vojni zaradi nezadostnih kreditov niso moge pravilno vzdrževati. Da se prepreči nadaljnje razpadanje, bodo potrebne v doglednem času zelo velike vaze. Iz državnih sredstev so se izvršila zavarovalna dela ob Dravi v obliki Stojnice - Murelnice ter regulacija Mure ob avstrijski meji in ob Preknurju. K regulaciji ljubljanske občine in zadruga za osuševanje Barja. Za popolno dovršitev regulacijskih del na Ljubljani je gradbeno ministrstvo v začetku tega leta dobilo definitivni program, ki bo veljal 20 milijonov Din in bo predvidoma s pomočjo posojila zveden v treh letih.

Važna je regulacija Savinje pri Celju in pri Laškem ter regulacija Drave ob Mariboru do Ptuja.

Nadalje se bavi ekspoze z melioracijskimi deli v dravski banovini, ki so se deloma že izvršila, deloma so še v načrtu.

Vodovod

S kreditom 1 milijona Din, ki je bil določen v sedanjem proračunu, je banska uprava podprla 20 občin in zadrug za napravo ali popravilo vodovodov. Poleg tega je iz posebnega kredita 250.000 Din priprala za razne občine in zadruga načrte za

druge pripomočke za vodovode, ki se bodo še gradili. Nov vodovod do dobila Rožanska Slatina. Veljal bo 1,8 milijona Din in ga bo postala zdraviliška uprava s pomočjo kreditov.

V nadaljnjih izvajanjih je g. referent podrobno obrazložil posamezne postavke tehničnega oddelka v novem banovinskem proračunu. Opozoril je, da vseh važnih in nujnih potrebnih del ne bo mogoče izvršiti iz takojšnjih sredstev, temveč bo za nje potrebno investicijsko posojilo.

Nad vso Evropo nov mrzli val

Snežni viharji ne divjajo samo v severni in srednji Evropi, ampak tudi v južnih pokrajinah

Sušak, 10. februarja n. V Gorskem kotaru in Primorju je zapadel precej visok sneg. Vlaki prihajajo zaradi tega z velikimi zamudami.

Berlin, 10. februarja s. Nad vso Nemčijo je zavladal hud mraz. V Berlinu so merili danes 14 stopinj na Bavarskem pa celo 20 stopinj pod ničlo Severna Nemčija in zapadne nižine so brez snega, na Bavarskem pa je sneg zapadel zelo visoko. V Sasiški Krkonosi je padlo živo srebro na 23 stopinj pod ničlo. Tudi z obale Vzhodne morja poročajo o hudem mrazu.

Praga, 10. febr. g. Val mraza v srednji Evropi je prinesel tudi češkoslovaški temperature do 20° pod ničlo. Davi so po vsej državi merili povprečne temperature 15°. V gorah, posebno na v Karpatih je padlo živo srebro daleč nad 20°. V češkem lesu sneži brez presledka.

Budimpešta, 10. februarja. g. Iz južnih delov države poročajo, da divjajo tamkaj od večerj veliki snežni zameti.

Bukarešta, 10. febr. Mraz, ki vlada že nekaj dni po vsej Rumuniji postaja vedno bolj katastrofalen. Dunav, Prut in druge reke so popolnoma zamrzle, tako da je

v zaključnem delu svojega ekspozeja se je bavil načelnik inž. Krajec z dosedanjimi rezultati ljudske dela na banovinskih cestah. Navajal je podrobne številke, ko ko znaša vrednost osebno opravljenega ljudskega dela in koliko odkupnina. Težava pri gledanju se ni, ker se niso pripen vsi rezultati, vendar pa izhaja iz poročila, da je bilo lan na odkupnino plačano nad 14 milijonov. Doim je bilo z delom odsluženega kuluka nekaj nad 3 milijone Din.

ustavljena vsa plovka. Mnogo ljudi je zmrznilo, ker nimajo kuriva. V neki besarabski vasi so našli dve družini zmrznelih v njihovih domovih. Pojavili so se tudi volkovi, ki pri belem dnevu napadajo vasi in koljejo živino in ljudi.

Rim, 10. febr. g. V noči od pustnega torka na pepleno sredo je nastopila po vsej severni Italiji huda zima s snežnim zametom in viharimi vetrovi. Temperature so skoraj povsod padle pod ničlo.

V posameznih severnih italijanskih mestih so merili do 6 stopinj, v gorah pa tudi temperature nad 10° pod ničlo. Genova, Milan in Trst so pokriti z visokim snegom. V Trstu divja razen tega od snopi huda burja s hitrostjo 100 km na uro. Ves promet po aliah in okoliških cestah počiva. Obalno plovbo so morali začasno ustaviti. Tudi telefonske in brzojavne naprave so zaradi snežnih zametov zelo trpele.

London, 10. februarja. g. Silen vihar s snežnim zametom v Rokavskem prelazu je prišel parnike, ki so zaposleni z drugimi pomorske podmorice. M. H. da so morali ustaviti delo.

Schäfer - zmagovalac v Lake Placidu

Lake Placid, 10. febr. AA. Včeraj so se vršile finalne tekme v umetnem drsanju. Pred tekmo je godba odsvajala himne držav, ki se udeležujejo tekmovalca. 3000 gledalcev je nato burno pozdravilo tekmovalce. Pri tekmah je zmagal član avstrijske reprezentance Schäfer, ki je dobil 5 prvih in 2 drugi nagradi. Za Schäferjem se je plasiral švedski prvak v umetnem drsanju Grafström, ki je dobil dve prvi, 3 druge, 1 tretjo in 1 peto nagrado. Zastopnik Kanade Wilson je dobil 5 tretjih in 2 četrti nagradi. Fince N. K. Kaukonen pa se je dvakrat plasiral na drugo mesto, enkrat na tretje, enkrat na četrto, trikrat na peto in enkrat na sedmo mesto. Sesto mesto je zavel zastopnik ameriških Zedinjenih držav Turner.

Zmagovalac Schäfer se je pri izvajanju vseh figur pokazal sijajnega umetnika in je bil za razred boljši od vseh ostalih tekmovalcev. Razen Schäferja je najbolj imponiral navzočemu občinstvu švedski prvak Grafström.

Po skupnem rezultatu: vseh dosedanjih tekem raznih kategorij vodijo ameriške Zedinjene države z 58 točkami, za njimi pride Kanada s 33 točkami, nato Norveška (14), Avstrija (10), Švedska (5), Finska (3) in Nemčija z 2 točkami.

Tekme v bobu

Lake Placid, 10. februarja g. Na III. zimski olimpijadi so se danes vršile tekme v bobu. Zmagovalci so švicarsko moštvo Capardu Geyer v času 4:13,9; naslednja mesta sta zasedli ameriški moštvi Stephens-Adam (4:17,3) in Heaton-Minton (4:22,5), nato pa nemško moštvo Huth-Ludwig (4:23,1). Avstrijsko moštvo se je moglo plasirati šele na 12. mesto.

Danes so se vršile obvezne vaje v umetnostnem drsanju za dame. Po dosedanjih rezultatih so tekmovalke Sonja Henie (Norveška), Fritzi Burger (Avstrija) in Taylor (Anglija) daleko boljše od ostalih.

Zmaga Švedov in Fincev na 18 km

Lake Placid, 10. februarja g. Na današnjem programu III. zimski olimpijade je bil smučarski tek na 18 km, ki je prinesel veliko zmago severnih evropskih držav. Senzacija dneva je bil poraz visoko favoriziranih Norvežanov, ki so morali prva štiri mesta pustiti Švedom in Fincem. Zadnji olimpijski prvak Grützmstraten je dosegel samo 6. mesto, ker se je med tekom zgredil zaradi izčrpanosti in ni mogel šele po zdravniški pomoči nadaljevati pot.

Prvo mesto je zasedel šved Sven Utterström, ki je startal kot 33. in dosegel odlični čas 1:23:07. Drugo mesto je pripadilo njegovemu rojaku Axelu Vikströmu v času 1:25:07. Prvi Fince Veli Saarinen pa je s časom 1:25:23 zasedel tretje mesto. Izmed Norvežanov se je mogel kot prvi plasirati na peto mesto Rudstaten. Izmed prijavljenih tekmovalcev so startali vsi razen Italijana Colturija.

Naraščanje breznoselnosti v Nemčiji

London, 9. febr. AA. Po mesečnih podatkih ministrstva dela se zvišalo število brezposelnih med 31. decembrom in 25. januarjem za 218.490. Skupno je bilo 25. januarja brezposelnih 2.728.411. Tega dne je bilo zavarovanih v starosti od 16 do 64 let 9.366.000 oseb. Porast brezposelnosti pripisujejo sezitskim vzrokom. Posebno se je povečala brezposelnost v gradbeni stroki v premoženju kih, trgovini, strojni, kovinski, tekstilni industriji in prometni stroki.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, snežilo bo še. Temperatura precej nizka. — Situacija včerajšnja dne: Depresija se je iz vzhodne Evrope razširila na zapad in ugovzohed Oslabljeni barometrični maksimum se je umaknil na zapad Na Jadrano se je stvoril močan barometrični minimum. S tem v zvezi je po vsej državi posebno na severu prišlo padati snega ali dež. Temperatura je močno padla. Priček se narasel v zadnji Hrvatski in Sloveniji za 0,1 do 2,5 mm. Padel na v vzhodnih in južnih krajih ter v Primorju za 0,1 do 6 mm. Temperature so narasle na jugu, padle pa na severu za 1 do 9 stopinj.

Današnja vremenska napoved za četrtek: Sadeni mraz ob noči, ki držal za nekaj dni. Na Koroškem bo morda še snežilo.

e. — Promet mestne klavnice v preteklem tednu je bil naslednji: zaklanih je bilo 25 volov, 5 krav, 21 telet, 3 telice, 56 preščen in 1 konj. V mesto je bilo uvoženo 4 mesa 4133 kg, od tega 431 govedine, 41 teletine, 1933 kg svinjine in 835 kg slanin. Izmed 25 volov sta bila dva krasna eksemplari, katerih vsak je tehtal po 1200 kg. Prišel je Janec Drobne iz St. Lenarta pri Laškem. Na klavniških pristojbinah je bilo plačanih 5566 Din. Če ne blagu so bile naslednje: prvotrazredna teleta po 5 do 6 Din za kg, drugotrazredna po 4 do 5 Din, krave prvotrazredne po 3 do 4 Din, drugotrazredne 1 do 3 Din, prašiči prvotrazredni 9 do 10 Din, drugotrazredni 7 do 8 Din in bikli po 3 do 4 Din za kg.

Iz Trbovelj

t. — Prosvetni odsek Sokola priredi v soboto 18. t. m. ob 18.30 predavanje v Sokolskem domu. Predaval bo br. inž. Štefe o soncu. Skioptične slike. Vstop brezplačen.

t. — Apel na trgovce in obrtnike. Vaz. nosi sokolske telovadbe za fante in dekleta v razvojni dobi ni treba poudarjati. Posebno je važna za fante in dekleta, ki so ves dan zaposleni v obratih. Ravno tem je potrebno telesno gibanje, ako jih hočemo ohraniti zdrave. Apeliramo na vse narodno zavedne trgovce in obrtnike, da pošljejo svoje vaje v sokolsko telovadnico, kjer bodo našli po dnevnem trudopolnem delu duševnega in telesnega razvedrila. Ni zadosti, če je Sokol samo let. njegova naloga je, da vzgaja v sokolskem duhu tudi svoje, njegovih brigi izročene vaje in vaje. Obrtni naraščajo vsi vsak turek in četrtek ob 19. do 20.

t. — Pojasnilo. Glede na našo notico »Kolekovanje« nas je g. katehet Zmavc obvestil, da se je zaradi svoje razrešitve pritožil na merodajno mesto in se ni prejel rešitve, a starši so začeli pobikati podpise iz lastnega nagiba.

Iz Novega mesta

n. — Gostovanje šentjakobčanov. Na prireditvi SK Elana so v soboto zvečer gostovali pri prijateljih šentjakobčani iz Ljubljane. ki so občinstvo iznenadili z lepo nastudirano veseloljubno »Zadega Kaiser«. Igra je bila zelo posrečena in občinstvo ni štedilo »odobravljanj«. Pri plesu je nato sodeloval sokolski orkester. v odmorih pa je občinstvo zabaval s svojevrednimi kupleti g. Danilo Bužar.

n. — Gostilnišarska zadruga za novomeški srez bo imela občni zbor 27. t. m. v prostorih g. Windischerja ml.

Iz Ljutomer

lj. — Predavanje Rdečega križa je v nedeljo privabilo okrog 450 poslušalcev iz vseh slojev prebivalstva in so z velikim zanimanjem sledili jasnim izjavam predavatelja g. inspektora Westra. Uvodno besedo o smotih društva Rdečega križa je govoril predsednik krajevnega odbora g. dr. Trstenjak. Snov predavanja »Zaščita civilnega prebivalstva v plinski vojni« je bila srečno izbrana, ker je spričo spora v Vzhodni Aziji in razorožitvene konference jako aktualna.

lj. — Radio-predavanja. Vodstvu tu. kajšnje meščanske, obrtne nadaljevalne in kmetijske nadaljevalne šole je uspelo, da je krajevne čimtelje in društva prepričala, kajšnje velikega pomena bi bilo, če bi omejen šole skupno imele radio-aparat, ki

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 11.: Zapravljevec. A. Petek, 12.: Ilapci. Igra srednješolska organizacija »Zar« na dr. klasični gimnaziji. Izven.

Sobota, 13.: Vzrok. B.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 11.: Zaprt. A. Petek, 12.: Trije mušketirji. C. Sobota, 13.: Carmen. Red E. Gosluje ga. Anica Mitrovič iz Zagreba.

★

Ljubljanska drama. Raimundova pravljica na igra »Zapravljevec« se ponovi danes za red A. — V sredo 17. t. m. bo v prireditvi drama znamenito petdesetletno igro Bernarda Shawa »Zdravnik na razpoloži«. Svetovna kritika šteje to delo med najuspešnejša, najgloblja in naučinkovitejša vse dramatične literature. Komedito bo prevzel Oton Zupan. Sodelujejo: g. Sarčeva, Boltarija, Medvedova, g. Cesar, Debevec, Gregorin, Kralj, Skrinšek, Lipah, Zeleznik, Saneč in Jernan. Režijo ima g. Ciril Debevec. — Pri pravljici se tudi nainovjeva Molnarjeva komedija »Nekdo v režiji prof. Šesta. Znameniti komedijograf obdelava popolnoma nov tema na njemu lasten originalen in zabaven način. V glavnih ulogah sta zaposlena ga. Nablock in g. Levcar. Premijera bo v soboto 20. t. m.

Ljubljanska opera. Prihodnja predstava bo jutri. Vpizori se opereta »Trije mušketirji« za red C. — Drugi simfonijski koncert opernega orkestra v letošnji sezoni bo v petek 19. t. m. Spored, ki ga je sestavil ravnatelj Polič, ki koncert tudi dirigira, bo vseboval operni orkester, pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matice in gojenici Državnega konservatorija v Ljubljani. — Orkester bo štel nad 60 članov. Na sporedu so skladatelji: Mozart, Beethoven, Bravara in Musorgski v instrumentaciji Ravella. Vstoppice so v predhodnji v Mahler. Knjižarni. Koncert bo v veliki univ. dvorani. — V soboto 13. t. m. gostuje v naši operi v naslovni ulozi opere »Carmen« ga. Anica Mitrovičeva. Gospa umetnica je sedaj par sezono delovala v Linskem in Darmstadtu z največjimi umetniškimi uspehi. — Imela je sijajne kritike in bila izredno priljubljena umetnica. Predstava je za red E.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Četrtek, 11.: Skorpion. D. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.

Petek, 12.: Zaprt.

★

Gostovanje Josipa Daneša v mariborskem gledališču. V soboto, 13. t. m. bo imelo mariborsko občinstvo priliko, da pozdravi v svojih sredini priljubljenega komika, bivšega člana našega gledališča, g. Josipa Daneša, ki deluje že drugo sezono v ljubljanski dram. Gostoval bo v Dobovškovi burki s pesmijo »Radikalna kura kot Bombek, ki je poleg »Švejk« ena izmed najboljših njegovih vlog. Brezdvomno bodo Mariborčani gostovanje svojega ljubljence obiskali v največjem številu.

bi bil njim ter raznim obrtnim in kmetijskim korporacijam za poučna predavanja po radiu na razpolago. Vodstvo je aparat že nabavilo ter prosi vse korporacije, do katerih se je že obrnilo, naj prispevajo za plačilo aparata. Dosedaj so se šole morale aparate izposojevati, če so hoteli prirediti radio-predavanja. Vsem, ki so šolam šli na roko, izreka vodstvo priščno zahvalo.

Pri Trader Hornu

Ljubljana, 10. februarja

— Volesenzacija! — Vsa Ljubljana občuduje gigantno filmsko veledelo!

— Najnapetiji prizori: borbe z levi, sloni, nosorogi, in krokodili. V ujetništvu pri kanibalih. — Bela kraljica črnece reši ekspedicijo iz smrtne nevarnosti...

Ste brali? Prav gotovo. Gornjemu je treba samo še dostaviti: In naposled se vse srečno izteče... Reklama je močna že iz Amerike, toda odkrito rečemo: tudi film je slovito močan. Se vse kaj drugega kakor »Afrika govori«, ki so ga Nemci vrgli v svet pod značko kulturnega filma. »Trader Horn« delo velikega ameriškega poljetja MGM, si tega prilastka ne lasti, toda prijateljem divje prirode in občudovalcem burnega življenja na črnem kontinentu nudi mnogo več pa bolj uspešnih in bolj romantičnih prizorov.

Sama vožnja na splavu zamorcev odkriva nenavadne lepote. Krasni so prizori ob ogromnem slapu. A najlepši del filma ne dvomno tvorijo posnetki z afriške stepe. Pred nami se v prav človeško prijazni bližini premikajo cele črede gazeli, ceber, antilop, žaraf, novej. Tik pred objektivom modroje dolgočljivi marabui in spahuti nerodno kakor vsaka ščorklja. Šakal je kakor priljubljen psiček, a afriški divji psi se preganjajo kakor lačna svojci kje na smajali. Dva pogumna moža stopata vsak s svojo puško čez stepe kakor da gresta na selitno. In starejši, izkušeni pogumna. Horn razlaga svojemu mlademu spremljevalcu življenje v tej divjini tako jedrnatno poučno in tako dovipno, da se vse vidi kakor prijetna idila. Toda — pozor! Zdale se bo javila Afrika s svojo grozoto! Velika čreda črnih bivoloj — najopasnejša — zdvi mmo. Levi se spopadejo pri plenu. Dva nosoroga napadeta ekspedicijo vsak s svoje strani. Strahotni prizori. Živce razbičajo. Mrtev je en zamorec, pa-

Gospodarstvo

K popisu davčnih zavezanec

Zadnje tedne je bilo med davčnimi zavezanec precej vznemirjenja zaradi popisnih pol, ki so jih prejeli ob občin v zvezi s popisom davčnih zavezancev. Ki se v smislu § 110 zakona o neposrednih davkih izvrši vsako leto do konca februarja. Tiskovina, kakršna je bila n. pr. v Ljubljani dostavljena strankam, posega globoko v zasebno življenje. Po tej tiskovini je treba navesti, koliko plačuje davkoplačevalec najemnine za zasebno stanovanje, koliko članov družine vzdržuje, koliko ima hsnih poslov, koliko znaša plača tem poslom kakšne nepremičnine inja in kje, ali ima še druge vire dohodkov in koliko mu donosajo, koliko ima dohodkov iz obresti in rent, koliko je plačal v preteklem letu davka in doklad, ali je družabnik kakšnega podjetja, ali oddaja opremljene sobe v najem in za koliko, dohodki članov družine itd.

Popis davkoplačevalcev je bil prejšnja leta mnogo enostavnejši. Bil je res popis v pravem pomenu besede in nič drugega, saj je zahteval poleg imena, priimka in stanovanja samo še podatke o tem, kakšen je obrat ali samostojen poklic, ki ga izvršuje davčni zavezanec, koliko ima nameščenecv v svojem obratu in ali ima donod, ke v obliki obresti ali rente, odnosno ali daje zemljišče v zakup, komu in za koliko.

Ce primerjamo oba popisa, vidimo, da stavlja novi formular na davkoplačevalca velike zahteve, ki niso v skladu z besedilom pravilnika k členu 110 zakona o neposrednih davkih. Pravilnik pa pravi k temu členu med drugim, »da ima ta popis služiti davčnemu obsevu kot pripomoček za kontrolo ali so vse osebe, ki morajo po zakonu predlagati davčne prijave, zpolnile to davčno dolžnost.« Da je pravi pravilnik, da obsega popis v glavnem osebe, ki so zavezane pridobivati in davku na rente. Popisovanje imajo izvršiti občinski organi, tako da hodijo od hiše do hiše. Vsaka oseba, ki si služi samostojno in je zavezana pridobivati ali davku na rente, se mora popisati, pri čemer je treba obračati posebno pozornost na osebe, ki imajo obrate brez stalnega lokala ali izvršujejo poklice brez stalnega lokala. Popisovanje na se izvrši na obrazcu, ki je predpisan v pravilniku. Ta obrazec vsebuje vprašanja, kakršna so bila doslej stavljenja pri popisu davčnih zavezancev.

Nove davčne prijave so se pojavile preko noči, ne da bi se predhodno spreminil pravilnik k zakonu o neposrednih davkih. Zato je gotovo umestno vprašanje, ali so davkoplačevalci dejansko dolžni izpolniti ona vprašanja v popisu, ki niso v skladu s pravilnikom. Nadalje je vprašanje, ali je občinski organ, ki sprejema izpolnjene popise, po uravničen zadržati sprejem popisne pole, če ni n. pr. izpolnjevanje rubrike o višini najemnine (kakor na primer v Ljubljani), ne glede na to, da je tudi na sami popisu polji tiskano navdilo, da se bo kazensko postopalo le »proti onim, ki ne bi vrnilli pole v navedenem roku ali bi navedli napake podatke«. Vprašanje pa je tudi, če je v zakonu o neposrednih davkih sploh podana osnova za kaznovanje v zvezi z vlaganjem popisnih pol, ko govorita zakon in pravilnik verda le o popisu, ki ga imajo izvršiti občinski organi, ne pa o vlaganju prijav.

Kakor je podoba boče finančna uprava z dopolnitvijo vprašanj pri popisu predvsem doseči povišanje povprečnega ocenjenega dohodka za odmero pridobnine. Meni, da je namen usmerit priredbo pridobnine na ocenjevanje dohodkov po znanjih znakov. Davčna uprava si v tej smeri vsoto obeta večje uspehe za pridobnino. Nova vprašanja ki se stavljajo na davkoplačevalca naj nudijo davčnim upravam podlago za predlaganje višje osnove za odmero pridobnine. Brez spremembe zakona o neposrednih davkih in nje pravilnika pa to ne gre.

Končno je treba še pripomniti, da v itak

Varujte Vašo KOŽO

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrpava. Nadrinite Vašo kožo večer vsak preden, raste ne počitke temeljito. Nivea-Creme tkanine postanejo s tem mladost napete, koža pa močno in prožna. V eter in slabo vreme ji ne morete več škoditi. Nadrinite po tudi podnevi, preden odidete na prsto lice in roke. Nivea-Creme. To krema namreč ne zapušča nikak sijaj ter vam nudi oni sv. ž. in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nesproti luksuznim kremam.

Najvišji učinek ali ceneja.

Nivea-Creme Din 5.00—22.00

Jugosi P. Beiersdorf & Co. s. o. j. Maribor

dla sta oba nosoroga. Nikomur v prid. To je Afrika...

V temni dvorani čutiš utriple občinstva, zastaja dih in se zopet sprošuje v glasnem vzklikanju...

Ni moči naštetih vseh prizorov, ki se vrstijo pri divjaškem plemenu Isorov in na begu obeh belcev z belim božanstvom. Belo božanstvo je zares blesteča lepota, ki se ji človek čudi, da je tregala življenje za en sam film. Toda, to je zopet Amerika. In Američani znajo vselej, naj gre zares ali za film, najti svoj happy end.

Film »Trader Horn« mora uspeti povsod in pred vsako publiko. Ker vsakemu gledalcu daje več, kakor more pričakovati fantazija. Ker se z zanimivo zgodbo razpletajo take slike iz afriške divljine, kakor jih doslej še ni ujela filmska kamera. To reč zares volesenzacija.

Vse tri predstave v Elitnem kinu Matiči so imevno razprodane. Še priklonil se doži se telefon-om rezervirajo. Ni dvoma da si bo ta film ogledala vsa Ljubljana. Saj ravno zato, v tej beli zimski tišini ustvarja silovit kontrast: polni dve uri nam »Trader Horn« razkazuje divje življenje in zvrhano mero pustolovščin iz skritih pokradin črnega kontinenta, ki se leto in dan žgejo pod našim soncem.

vsak davkoplačevalec, ki ima dohodek, podvržen kakemu neposrednemu davku, dožani vsako leto te dohodek prijaviti. V nasprotju z duhom in strukturo zakona o neposrednih davkih pa bi bilo, če se isti podatki zahtevajo tudi ob prijli popisa davkoplačevalcev, ki mora ostati le popis in nič drugega.

Banovinske davščine

Kraljevska banska uprava je sestavila pravilnik za pobiranje banovinskih davščin za l. 1932/33. Ta pravilnik je že obstoječe banovinske davščine ostal v glavnem nespremenjen, vendar pa vsebuje za nekatere davščine tudi važne dopolnitve in spremembe.

Poleg banovinske doklade na neposredne davke, ki ostane kakor lani 25%, se po novem pravilniku pobira na teritoriju združenih zdravstvenih občin še 10% zdravstvenega doklada na vse neposredne državne davke.

Določbam glede pobiranja takse na sečno gozdov je dodan v § 10, še nov odstavek, ki pravi, da se stavbni les (trami, deske, novali itd.) po tem pravilniku ne smatra za dokončni industrijski izdelek. (To velja glede določbe, da se takse ne plača na les, ki ga industrije vzame iz lastnega gozda in ga porabi kot sirovino za dokončni industrijski izdelek.) Lansko znižanje banovinske takse na živinske potne liste ostane nadalje v veljavi.

V določbah glede banovinske trošarine na konsum električnega teka je črtana določba, po kateri se je doslej trošarina znižala za 25% pri loku za posonsko silo in za 50% pri toku, ki se uporablja v elektrokemičnih in elektrometalurški svrhe. Trošarina se po novem pravilniku pobira v enotni izmeri 3% za vsako vrsto porabe.

Novi so predpisi glede banovinske trošarine na umetno brezalkoholno pijačo. Ta trošarina se ima odsej pobirati na podlagi porabljene količine kisline. Od vsakega kilograma oziroma kisline se plača 15 Din. Kidor prejme nezatošarirano oziroma kislino za izdelovanje brezalkoholnih pijač, mora prejmi prijaviti finančni kontrolni 24 urah. Na ostalo umetno brezalkoholno pijačo (razen na pijačo, napravljeno brez dodatkov kemikalij) se plača trošarina v iznosu 15 par od vsakega decilitra. (Dosej je znašala trošarina za vse brezalkoholne pijače 10 par od decilitra.) V dravsko banovino uvožena brezalkoholna pijača je podvržena enotni trošarini 15 par od decilitra.

Banovinska davščina na šmarnice se poviša od 0.10 na 0.15 Din od vsakega trsa. Določbe glede banovinske takse od prenosa nepremičnin se dopolnjuje v toliko, da se taksa pobira tudi kot 50% doklada k državi dopolnilni prenosni taksi.

Banovinska davščina na lovišča, ribolove in lovške karte ostane nespremenjena. Črtana je le določba, da gre od vsake prodane lovške karte 10 Din kot prispevek v banovinski lovski sklad. Glede na § 30, novega lovškega zakona pa je določeno, da se pri mesečnih lovskih kartah, ki se v enem šolemskem letu izdajo eni in isti osebi, pobere taksa samo na prvo karto.

Trošarina za pnevmatiko se ne bo več pobirala. Kot nadomestek za banovinsko trošarina na pnevmatiko se pobira k banovinski davščini za motorna vozila 100% doklada. Pri motornih vozilih sme ta doklada znašati največ 250 Din. Spremenjen je tudi način plačevanja davščine na motorna vozila, ki se po novem pravilniku plačuje takoj ob registraciji za vse leto naprej, če na predpis presega 500 Din. se plača vna polovica ob registraciji, ostanek pa do 15 julija vsakega leta. Taksa na vozniške izkaznice (šoferske legitimacije) ostane nespremenjena poviša se le ob prijli prve izdaje umosobljenu od 100 na 250 odnosno od 50 na 125 Din.

Glede novega davka od tovorov, ki se nakladajo in razkladajo za prevoz z železnico vsebuje pravilnik le osnovne določbe. Od tovorov, ki se nakladajo ali razkladajo zaradi prevoza na železnici v dravski banovini se pobira davek ki znaša 20 — 50 par v vsakihi, tudi nepolnih 100 kg. Temu davku

je podvržen vsak tovor, za katerega se mora plačati železniška vozovina. Pobirajo ga na železniške postaje, kjer se vrši nakladanje, odnosno razkladanje, ter ga odvaja mesečno kr. banski upravi.

Obrta določila so ostala z malimi izjemami nespremenjena. Novo je vstavljena določba, da se od plačane kazni zaradi dejanj in opustitev v svrbo prikrašnja banovinskih davščin prizna tretjina zalotilcu ali osumenemu oaditelju kot nagrada. Črtana pa je določbina določba, po kateri je pribitba zoper odmero davščin po administrativni poti nedopustna, če je odmerila davščino kr. banska uprava.

Za izvoz našega lesa v Švico ni omejitev

Kakor znano je Švica uvedla sistem uvoznih kontingentov odnosno uvoznih dovoljenj za razne vrste blaga, med tem tudi za les. Uvoz lesa in lesnih izdelkov iz gotovih carinskih pozicij je od 5. t. m. dovoljen le v okviru kontingentov na podlagi posebnih uvoznih dovoljenj. Ta uvozna dovoljenja pa so potrebna le za uvoz iz gotovih navedenih držav in se lesne pošiljke iz teh držav orez uvoznih dovoljenj carinijo po maksimalni tarifi. Višina kontingentov se ne objavi. Uvozna dovoljenja pa se izdajajo le tvevdkam, ki so že prej uvažale les iz dotičnih držav, zato mora uvoznik priložiti prošnji za uvozno dovoljenje carinska potrdila iz dobe od 1. 1925.—1928. Švicarskemu uvozniku se lahko stavi pogoj, da enako količino lesa, ki jo hoče uvoziti na podlagi uvoznega dovoljenja, kupi od domačih producentov. Predpisi so torej zelo strogi, zato je tem važnejša, da naša država po podatkih, ki jih objavlja dunajski »Holzmarkt« zaenkrat ni med izvoznimi državami, za katere veljajo te omejitve. Uvozna dovoljenja na podlagi kontingentov so namreč predpisana za uvoz okroglega lesa igličastega drevoja in sirovega gradbenega lesa (tar. št. 230) in za tesan les igličastega drevoja (tar. št. 232) iz Nemčije, Francije, Avstrije, Poljske, Češkoslovaške in Madžarske, za uvoz desk od igličastega drevoja (tar. št. 237) iz Nemčije, Francije, Avstrije, Poljske, Rumunije, Češkoslovaške, Madžarske, Rusije in USA in končno za uvoz mizarskih izdelkov in pohištva (tar. št. 259—264a in 265—268, a, b) iz Nemčije. — Istotčasno se zaradi poteka nemško-švicarske trgovinske pogodbe ukinejo nekatere pogodbenne carine in se nadomestijo z avtonomnimi. Zato se poviša carina na pragove (razen hrastovih) od 1.20 na 1.30 frankov, na sode, škafe in slične posode od 18 na 25 frankov in na leseno kuhinjsko orodje in sirove lesene drže za orodje od 40 na 50 frankov. Tarifa na okrogli les od igličastega drevoja se odslej deli na dve postavki, in velja carina za hlode do 2 m dolžine, ki se rabijo za izdelovanje celuloze ali lesne mase 0.05 franka, za ostali okrogli les od igličastega drevoja pa 0.40 franka (vse za 100 kg).

Naš izvoz lesa v Švico je bil doslej slab. Leta 1930. smo izvozili v Švico le za nekaj nad 33 milijonov Din lesa, večinoma trdega. Od te vrste odpade na les od igličastega drevoja le nekaj nad 2 milijona Din. Tež mali količini uvoza mehkega lesa iz naše države je morda pripisovati, da za našo državo ne veljajo uvozne omejitve, dočim veljajo celo za Madžarsko.

Peravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnika Antona Grošlja, peka in posestnika v Lešah pri Prevaljah in enako postopanje o imovini dolžnice Barbabe Grošljeve, trgovke v Lešah pri Prevaljah, v obeh primerih je poravnalni upravitelj dr. Dušan Senčar, javni notar v Prevaljah, narok za sklepaje poravnave na 10. marca pri okrajnem sodišču v Prevaljah in oglasitveni rok do 5. marca.

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil dolžnik Ludvik Ornik, trgovec v Mariboru. Korošica 9., s svojimi upniki za 100 odst. kvoto terjatve v 15 mesečnih enakih obrokih od katerih zapade prvi 75 dni po sprejetju poravnave.

Dobava živil. Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave živil (mast, fižol, tušenine, olje, krompir, kis, riž, zdrob, čaj, čebula, itd., zelje itd.), in sicer: 8. marca pri 8. konjeniškem polku v Čakovcu, 9. marca pri 53. pešadijskem polku v Karlovcu, 10. marca pri 14. artiljerijskem polku v Vražiču, 11. marca pri 2. planinskem pešadijskem polku na Sušaku in 12. marca pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 80 m verig in 105 m jermen. Direkcija državne železarne Vars sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave raznega orodja, bakrene pločevine itd. (Predmetni oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobava živiljev. Dne 19. t. m. se bo vršila pri upravi III. oddelka Zavoda za izdelavo oblaci za vojsko v Zagrebu ustmena licitacija glede dobave 1500 parov gorskih čevljev (gozicer). (Oglas je na vpogled v prami Zbornici za TOI, poziciji in vzorci pa pri omenjeni upravi).

Borze

10. februarja

Na ljubljanski borzi je danes devize London pričela zopet popuščati: enake je tudi deviza Trst po zadnji znatnejši skrepi nek. t. nazadovaj. Okretni pa so se devize Amsterdam, Berlin in Bruselj.

Na zagrebškem efektm tržišču se je Vojna škoda ustala pri tečajih, ki so bili zabeleženi zadnje dni. Za kaso je notrala 252 do 253 brez zaključka. Do prometa pa je prišlo v 8 odst. Biaroven posojilo po 54 in 55, v 7 odst. Seligmenovem posojilu po 48.50 in 49.25 in v 6 odst. begluskih obveznicah po 41.50 in 43.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2266.29 — 2277.00, Berlin 1331.41 — 1342.21, Curih 1096.15 do 1101.65, London 192.93 — 194.53, New York 5595.73 — 5623.99, Praga 166.27 — 167.13, Pariz 221.17 — 222.29, Trst 291.10 — 293.59, avstrijski šilingi 700 blago.

Zagreb. Amsterdam 2266.29 do 2277.65, Bruselj 783.46 — 787.40, London 192.93 do 194.53, Milan 291.10 — 293.50, New York kabi 5617.73 — 5645.99, New York fek 5595.73 do 5623.99, Pariz 221.17 — 222.29, Praga 166.27 do 167.13, Curih 1096.15 do 1101.65.

Curih. Beograd 9.65, Pariz 20.1775, London 17.6250, New York 512.50, Bruselj 71.46, Milan 26.57, Madrid 39.55, Amsterdam 206.88, Berlin 121.70, Stokholm 99.25, Oslo 96.30, Kobenhavn 97.25, Sofija 3.70, Praga 15.17, Varšava 57.30, Bukarešta 3.05.

Elekti

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 252—253, za februar 249—253, za marec 248 do 250, 7 odst. investicijsko 57.59, 4 odst. agrarne 30—31.50, 6 odst. beglusk 42—44, 8 odst. Blair 54—54.50, 7 odst. Blair 46.50 do 47.50, 7 odst. Drž. hip. banka 49.125 do 49.25.

Beograd. Vojna škoda 252.50, 252.25 zaklj., 7 odst. investicijsko 58 59.25 zaklj., 4 odst. agrarne 32 zaklj., 6 odst. beglusk 43.50, 43, 42.75, 42, 41.75, 42.75 zaklj., 7 odst. Blair 48 zaklj., 7 odst. Drž. hip. banka 50 zaklj., Narodna banka 49.60 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

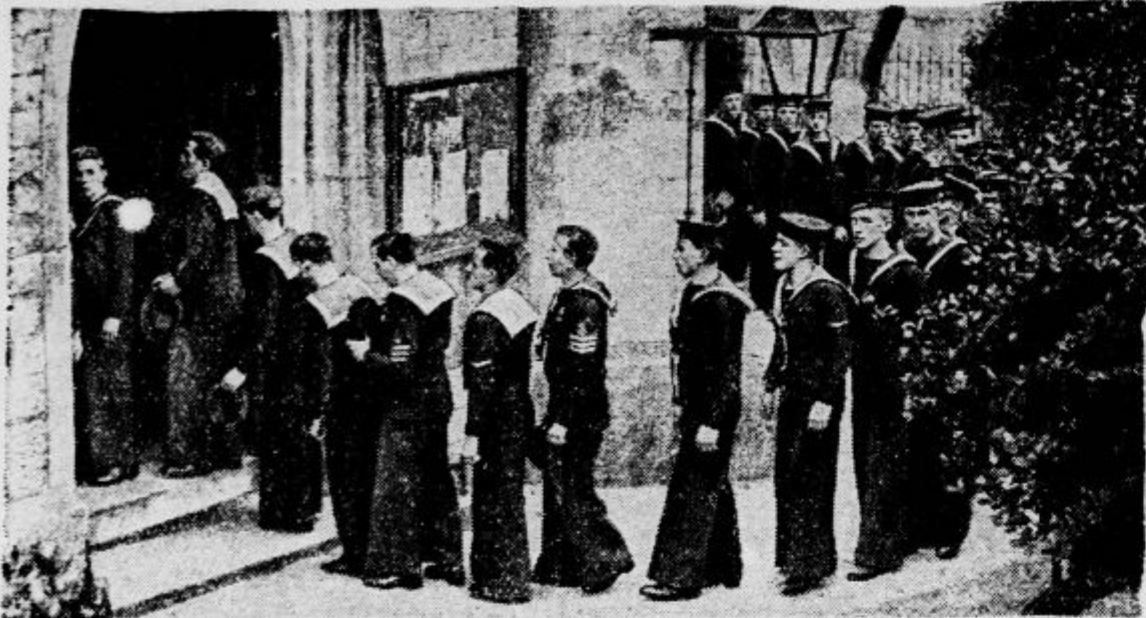
+ Ljubljanska borza (10. t. m.) Tendence za les slaba, zaključena sta bila dva vagona desk, smreka, jelka. Povpraševanje je za 50.000 zabojev za dateline (v predpisanih dimenzijah, deloma iz bukovine), za 20 vagonov črnege gabra (dolžina 1—4 m, premer na tanjšem koncu najmanj 12 cm, zdravo 100 kg), za 1 vagon jelševih suhih plohov (35 mm. mešnja 18 cm), za 1 vagon jelševih plohov (25, 30 in 60 mm, od 16 cm širine navzgor), za večjo množico javorjevih svežih hlodov, ki ne smejo ležati po posekanju deli kakor 8 dni (dolžina 2—4 m, le 10% od 1—2 m, prvotrsno blago, brez grč, brez temnega jedra, premer od 20 cm razvor in ne preko 30—32 cm na debelem koncu, iavor mora biti nižinski, ne gorski, ter mehke rast) in za 10 vagonov prvotrsnih bukovih cepanic (iz hlodov od 30 cm premera navzgor, brez grč).

ZITO

+ Chicago, 10. februarja

Iz življenja in sveta

Za večni mir tovarišev na morskem dnu

V cerkvi sv. Janeza v Portlandu se je vršila zadušna služba božja za posadko potopljene podmornice »M 2«. Ceremoniji je prisostvovalo moštvo ladij, vsidranih pred Portlandom

V stratosfero je še daleč

Nemčija tare gospodarska kriza. Tovarne se zapirajo in petmilijonska armada brezposelnih nenehoma raste. Samo letalska industrija ne čuti krize, marveč prosi za bolj kot kdarkoli poprej. V znamenitih Junkersovih tovarnah v Dessau delajo z vso paro da morejo sproti ustreči vsem naročilom. Število delavstva nenehoma raste.

V velikih montažnih prostorih se vrste brezkončne serije posameznih vrst letal v različnem stadiju dogotovitve. Letalo se vrsti za letalom, od velikih in največjih potniških in tovornih orjakov, na do lahkih športnih letal, ki se sva izdelujejo v serijah. Prejšnja trimotorna transportna letala je zamenjal nov tip z enim samim motorjem Dreselovega sistema.

Človek začuden vprašuje: kdo neki bo pokupil vso to robo v sedanjih težkih časih? Toda profesor Junkers se na take opazke samo smehlja, češ, da so minili stari časi, ko je kupec desetkrat prešundiral vse načrte in obredel pol sveta, preden je naročil tako in tako letalo, ki ga je dobil šele čez pol leta, če je šlo vse po sreči. Danes se prodajajo letala po ameriškem sistemu kakor vse drugo blago. Kupec pride, izbere in ga vzame kar s seboj, plača pa v obrokih kakor da bi kupil uro. In na ta način se kupčija kar dobro razvija.

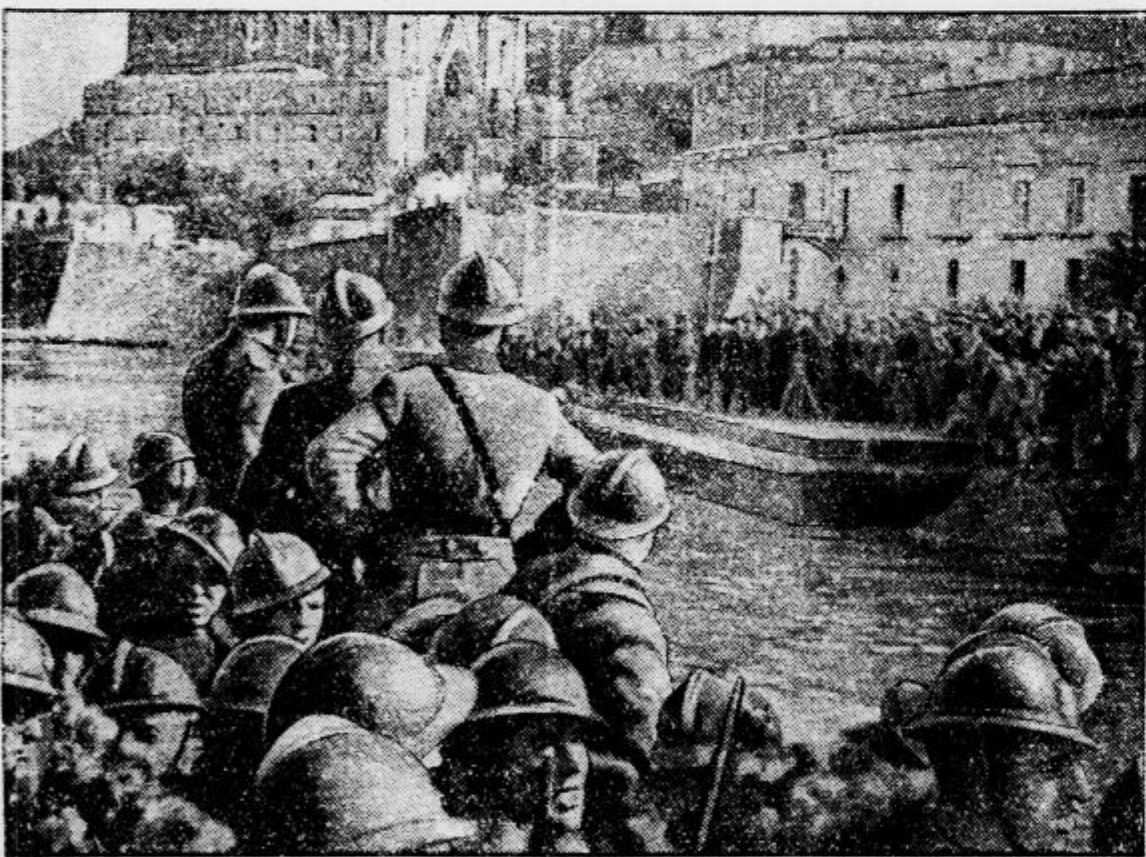
Če že človek govori s profesorjem Junkersom, se seve ne more vzdržati vprašanja, kaj je z njegovimi stratosfernimi letali, o katerih se je nedavno toliko govorilo. Toda na to vprašanje je konstruktorja nasenkrat sama rezerviranost, ker po vsej priliki odklanja lavorike na predum. »Nekam preveč se je že fantaziralo o stratosfernem letalu, pravi zamišljeno. Sicer ne trdim, da je to napačno, zakaj dandanes je že tako, da človek potrebuje slik, predstav in želja, v katere odeva svojo hrepenenje. In tehnika, ki je napravila že toliko čudežev in ki še toliko obeta, je še prav posebno pripravno torišče člove-

ške fantazije. Toda če mi začne kdo kot tehniku in inženjerju praviti o stratosfernih letalih z brzino 700 do 800 kilometrov na uro, potem mi vselej slabo prihaja. Kako neki si ljudje zamišljajo to reč? V velikih višinah je zrak sicer res vedno redkejši in se zračni odpor zmanjšuje, toda hkrati s škodljivim odporom, ki si ga prizadevamo kar moči zmanjšati, počema pa tudi koristni zračni vzgon, ki daje letalu vzgon, da se more držati v zraku. Zaradi tega bi morala imeti letala v tako redkem zraku ali prav velike nesilne ploskve, ali pa mnogo večjo brzino, kar pa se da doseči le z močnejšimi motorji, ki so seveda tudi težji in zmanjšujejo nosilnost letala. Skratka: tudi v stratosferi ne dobi močnejši zastoj.

V štirikrat redkejšem višinskem zraku se bo v idealnem primeru morda v dosegnem času res posrečilo polvožiti brzino. Toda poprej bo še treba opraviti ogromno poskusnega in konstruktivnega dela, tako da je zdaj še prezgodaj kaj konkretnega obetati.

Imela pa bodo stratosferna letala — kadar pridejo — velike prednosti v primeru z današnjimi sistemi. V prvi vrsti ne bodo tako odvisna od menjajočih se vremenskih prilik, zakaj stratosfera je po sodbi meteorologov zelo mirna. Orientacija bo dokaj lahka, ker v tistih plasteh nenehoma sije sonce in vedno se vidi mesec in zvezde. Kakor rečeno pa je do teh višin še dolga in naporna pot, polna težkih preskušanj, zakaj o stratosferi vemo le prav malo pozitivnega. Kdo ve n. pr. kakšnem zarkovju bodo tam gori zpostavljena letala in kakšen bo učinek na ljudi in na materijo? Kakšne učinke bo imela električne prilike in ali se glede teh ravnamo po Piccardovih dognanjih, ali pa naj pričaku jemo rezultatov novih raziskovanj. Le sistematično in korakoma se bodo rešili vsi problemi. Na vsak način pa se je treba izogniti vsakršnega rizika za ljudi in pa tudi za dragocene stroje.

Mussolini pošilja čete v Šanghaj

V Gaeti se je vkrcalo na križarki »Trento« in »Espera« večje število čet za varstvo italijanske kolonije v Šanghaju

Naši čuti so nepopolni

Vsako spoznanje sveta se izvrši s pomočjo naših čutil — pogreška ali nepopolnost v čutilu se bo torej odražala v pogrešnih in nepopolnih naziranjih. Naša čutila pa so v resnici nepopolna. Od vsega, kar se dogaja okoli nas nam nudijo tako rekoč samo majhen izrez in drugega ne upoštevajo. Kuzen tega je cela vrsta pojavov, ki jih z našimi čutili sploh ne moremo dojeti.

Takšen pojav je n. pr. elektrika. Vzemimo, da je planinec v času, ko se pripravlja nevihta, v bližini kakšnega gorkega vrha. Zrari je v tej okolščini tako nabit z elektriko, da se celo iz železnih delov, kakor iz konice opina, krešejo iskre — planinec pa čisto telesno ne čuti ničesar. Šele opazovanje cepina grmenje itd. ga bo opozorilo na pretečo nevarnost. Seveda čutilno učinkuje tokov visoke napetosti, n. pr. električne udarce toda posebnega sprejemnega organa za elektriko samo nimamo. Ta neostatek se pa končno izkaže kot prednost — predstavljajmo si n. pr. kako bi bilo z nami če bi morali čutili vsako spremembo električnega stanja v ozračju in vsak radio val, ki kroži okoli zemlje!

Posebno nepopolni je naše optično čutilo, oko. Primerjajmo ga samo z lednim sistemom kakšnega poročnega fotografskega aparata. Okrogliha roženice ni n. pr. nikoli tako točna kakor jo lahko dose-

žemo pri preciziji leči, vidno polje je pri očesu proti robu prehitro neostro itd. Tako pogreške bi smatrali pri leči za velike pogreške. Ali drug primer: oddaljene luči se nam vidijo ponoči kakor žarčice zvezde z nepravilnimi snopi zarkov, čeprav je svetloba teh luči vendar enakomerno razdeljena. Ta napaka je posledica nepravilnega lomljenja svetlobe na površini našega očesa, ki je vedno valžno. Že slavniti fizik Helmholtz je proglasil oko zaradi takšnih nepopolnosti za pogrešen izdelek narave.

Seveda pa ne smemo pozabiti na to, da oko v mnogih ozirih vendarle prekaša še tako dovršeno lečo, n. pr. kar se tiče gledanja barv in prostornega gledanja. Vendar nam posreduje le majhen del tega, kar bi se dalo videti. Oko je občutljivo namreč samo za določene svetlobne valovne dolžine. Tako zvanih infrardečih zarkov ne vidimo, temveč jih le občutimo kot toploto. Prav tako ne vidimo ultraviolečnih zarkov, čeprav zelo močno učinkujejo na kožo. Fotografska plošča pa je baš za ultraviolečne žarke zelo občutljiva in tudi marsikatero drobno živali n. pr. mravljice, lahko gledajo žarke, ki jih mi ne vidimo.

Prav tako je z našim sluhom, ki dojemamo le zvoke določenega področja njihovega. Čujemo zvoke s 16 nihlajev v sekundi do zvokov z 20.000 nihlaji. Kakor pri vidu, nas tudi pri sluhu marsikatero žival močno prekaša. Slične nepopolnosti bi lahko navedli tudi za tip, okus in vonj. Posebno očitno »pogreško« narave pred-

Vsak dan 18 smrtnih nesreč

Živimo v dobi »more brzine«, čeprav čisto sami ne vemo, zakaj tako brzimo. V večini primerov ne ve tega niti krmar motornega vozila, kadar prekorači dopustno mejo brzine, ne zavre vozila pravčasno in povzroči človeka, da izkrevi in umre na ulici.

Takšne vozače kaznujejo na Angleškem z ječo, toda njihovih žrtev ne morejo obuditi v življenje.

Iz pravkar objavljene statistike prometnih nesreč na Angleškem v letu 1931. izvira, da je bilo tega leta v državi 181.488 prometnih nesreč, ki so zahtevale 6685 smrtnih žrtv in 202.147 težje ali lažje ranjenih oseb.

Predansko leto je bilo, 156.793 nezgod in nesreč, ki so zahtevale 7305 smrtnih žrtv in 177.895 ranjenecv.

Prometna policija objavlja, da se je število ponesrečenecv lansko leto znižalo. Rekord med vsemi drugimi mesti je dosegel Birmingham s 5683 ubitimi in ranjenimi osebami.

Navedene številke kažejo, da zahtevajo prometne nesreče na Angleškem vsak dan 18 smrtnih žrtv

1260 m pod zemljo

O katastrofi v Charleroiu, pri kateri je prizadetih tudi nekaj naših rojakov, poročajo listi naslednje podrobnosti:

Katastrofa je nastala zaradi eksplozije treskavega plina in se je zgodila v najgobjem rovu premogovnika, 1260 m pod zemljo. V rovu je bilo ob času nesreče zaposlenih 25 mož. Kmalu po eksploziji so potegnili na zrak 7 rudarjev. Vsi so bili hudo ranjeni. Vodstvo premogovnika je dalo nalog svojim inženjerjem, da se morajo nemudoma lotiti reševalnih del. Poslali so v rove delavce, ki pa imajo silno težavno delo, ker je v rovi 60 stopinj vročine. Delavci morajo nositi maske proti plinu, posluževati pa se morajo tudi drugih tehniških pripomočkov.

Zanimivo je, da je ostal neranjen samo eden izmed 25 nesrečnikov, ki jih je zasula eksplozija. To je neki Germain Nemece, ki je doživel že dve podobni katastrofi pod zemljo. Zanimivo pa je tudi to, da se je na mestu sedanje nesreče pred petimi leti primerila podobna katastrofa, ki je zahtevala 5 človeških življenj.

Ciklonska katastrofa na Reunionu

Le Reunion je francoski otok v Indijskem oceanu, ki je povzročil strašno opustošenje. Prestolnica St. Denis je popolnoma v razvalinah. St. Paul je porušena cela vrsta hiš. Doselej so našli 45 mrtvih, vendar domnevajo, da je žrtve še mnogo več.

La Reunion je francoski otok v Indijskem oceanu. Leži 800 km vzhodno od Madagaskarja, je 71 km dolg in 51 km širok ter zavzema 2400 štirjakiš km površine. Prebivalstva ima nekaj manj kakor 200.000. Na otoku so orkani redni pojavi. Od novembra do marca grozi nevarnost tako zvanih Mavricijevih orkanov, ki nastopijo, kakor kaže statistika, navadno dvakrat letno. Vselej povzročijo ogromno škodo.

Najzapravljivejši evropski minister

V ameriških listih čitamo o radodarnosti evropskih ministrov, ki so se zadnje čase mudili v Ameriki, kjer so razsipali z napitninami.

Rekord v napitninah je do nedavno držal siamski kralj Prajadhipok, ki je dal washingtonskim šoferjem, ki so ga vozili po ulicah, 30 dolarjev. Na vsaki vožnji je odrl takšen ščepec bankovcev iz svoje denarnice. Italijanski vnanji minister Grandi pa ga je še prekosil v razsipnosti. Dal je šoferju za vsako vožnjo 40 dolarjev. Precej skromnejša se je pokazal francoski ministrski predsednik Laval, ki je ob svojem obisku v Ameriki dal šoferju 20 dolarjev. Angleški premier Macdonald, ki je dal vozačem samo 15 dolarjev napitnine, velja danes v Ameriki med podobnimi evropskimi državniki za največjega stiskača.

Šesturno delo pri ameriških železnicah

Ameriške železnice so uvedle iz strahu pred naraščajočo brezposelnostjo šesturno dnevno delo. 21 delavskih strokovnih organizacij, v katerih so vključeni ameriški železničarji, je izjavilo, da se strinja s tem ukrepom. Pristale so poleg tega na 10-odstotno znižanje mezd samo zato, da pride na ta način pol milijona delavcev spet do zaslužka.

stavlja organi, ki jih naše telo vsebuje, a jih sploh ne potrebujemo. Takšen organ je slavi slepič, ki je postal z razvojem človeka čisto odveč, razen tega pa predstavlja neprestan vir nevarnosti za človeško zdravje in življenje. Telo ima potem še polno podobnih spominkov na nekdanje razvojne stopnje človeštva. Tako nosi še danes celo številne majhnih, zakrnelih kosti na hrbtenici, ki so ostanek nekdanjega človeškega — repa

SE VEDNO NAJUGODNEJŠE kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana

Največji cvet na svetu

Največji cvet, ki ga poznamo na svetu, rase na Filipinih, in sicer uspeva na pobočjih ognjenika Ago. Domačini imajo ta cvet v posebnih časih Rase v višini 800 m nad morjem in uspeva dobro samo zaradi bližine ognjenika. Poplek tega cveta je tako velik kakor zelena glava v naših krajih, kadar pa se cvet odpre, meri v premeru 1 m. Cvet tehta približno 10 kg in po angleškem guvernerju Stanfordu Rafflesu so ga krstili za rafflesio.

K politični aferi med Nemčijo in Litvo

Ob ustanovitvi litovske države je slednji pripadel tudi oni košček Vzhodne Pruske, ki leži na desnem bregu reke Njemena in čigar prebivalstvo je litovske narodnosti. Kot politična uprava precej pomembne dežele je bil določen direktorij, v katerem so imeli Nemci in litovski pomembni precejšen vpliv. Guverner Merkys je v imenu osrednje vlade odstavil predsednika direktorija Böttcherja, ker je ta mimo litovskih oblasti neposredno stopal v stike s pruskimi uradi, kakor da je klajpedsko ozemlje še danes del Nemčije. Slika nam predstavlja glavne osebe te politične afe, ki jo je Brüning predložil celo tajništvu Društva narodov. Od leve na desno sede: Guverner Merkys, predsednik Böttcher ter ravnatelj Szigaud in Podzus, ki sta tudi zapletena v stvar

Smrt kralja zbirateljcev znamk

V azilu neke angleške dobrotelne ustanove je nedavno zatisnil svoje oči 78-letni ubožec Josef Palmer, nekdanji kralj zbirateljcev znamk.

Ko je čutil, da se bliža smrtna ura, je poklical k postelji usmiljenko, ki mu je stregla, ter ji je odkril, da je bil svoje case imovit mož s štirinadstropno hišo. K njemu po prhajali kralji in knezi, katerih naklonjenost je segala tako daleč, da so mu postali celo osebnimi prijatelji. Strelčnica je poslušala bolnika vendar pa mu ni verjela niti trohice. Smatrala je, da se mu blede in da ji pripoveduje izrodek domišljije. Šele po bolnikovi smrti se je upravnica bolnišnice informirala, če je morda kaj resnice na tem, kar je pokojnik pripovedoval. In glej, izkazalo se je, da Palmer ni fantaziral, ki je pravil usmiljenki dogodke iz svojih mlajših let. Vse, kar je povedal, je bila resnica.

Palmer je bil svoje čase znan širom sveta, filatelisti so v njem obožavali svojega kralja, ki je imel pred nekaj desetletji velikansko trgovsko hišo za znamke v Londonu. V tej hiši so ga obiskovali mnogi vladarji in sedanji angleški kralj Jurij V. je bil med gorečimi občudovalci njegove zbirateljske strasti. Inozemski mogočniki so se shajali pri Palmerju prav tako kakor ameriški milijonarji. Palmer je umel govoriti v vsakim in je žrtvoval velike vsote posebno v dobrotelne namene. To pa je lahko delal, kajti njegova hiša je bila prva svoje vrste na svetu, tam so se prodajale najredkeje filatelistične posebnosti. Kjer je bilo treba kupiti kakšno redko znamko, je bil Palmer gotovo med prvimi ponudniki.

Svoj poklic je začel Palmer na ta način, da je v mladih letih našel na ulici znamko z Rta Dobre nade. Pobral jo je in jo nesel domov. Lotila se ga je zbirateljska strast za znamke, strast, ki je bila tedaj šele v začetkih. Bistroumni Palmer je spoznal, da se da iz tega napraviti posebno stroko, ki bo ne le zanimiva, ampak tudi donosna. Začel je zbirati znamke na ta način, da je obiskoval znane trgovce, lastnike pisarni ki so si dopisovali s kolonijami, ladjedelnarji in tvornicarji. Prosil jih je, naj mu odstopajo tuje znamke, ki nimajo zanje nobene vrednosti. Razume se, da mu je vsakdo rad ugodil, tem bolj, ker je znal občeštevati z ljudmi. Tako pridobljene znamke je Palmer nalepil na lepe pole čistega papirja in jih začel izvešati v trgovinah. Kupčija je kmalu začela cvesti, nesla je vedno več in slednjič si je Palmer pridobil toliko, da je lahko kupil veliko štirinadstropno hišo. Njegova trgovina se je vedno bolj širila in Palmerjevo premoženje je naraslo na pet milijonov šilingov. S tem je bil dosežen višek.

Palmer, ki ni bil grabežljive narave, je preveč zaupal ljudem in prelahkoverno naložil denar. Soobčani so ga osleparili za ogromne vsote in on, poštenjak, je plačal namestu goljufov. Premoženje se je kmalu skrčilo na nič. Mnogi, ki jim je ustvaril življenjsko eksistenco, so ga začeli pobijati v konkurenci. Delali so po iznajdljivost kupčijskih načelih in so ga prekosili. Že davno pred svetovno vojno je bil Palmer revež. Njegovo premoženje je bilo ime v filatelističnem svetu je obledele in zapadlo pozabljenju. Na stara leta je moral iskati pribežališča v ubožnici in zdaj je v tem azilu tudi umrl.

Izbruh ognjenika Fuego

Ogromen stebel dima se je dvignil iz žrela ognjenika Fuego v Guatemali in čez nekaj ur je lava uničila več mest in zahtevala na tisoče človeških žrtv. Slika je snel pogumen pilot iz višine 5000 m

Bivši veliki župan v ubožnici

V budimpeštanski ubožnici je te dni umrl bivši veliki župan Ludovik Ambroszovich, eden največjih političnih talentov predvojne Madžarske. Bil je bližnji sorodnik Franca Kossutha in v koalicijski dobi je že s 27. letom starosti dosegel čast velikega župana v Baji. Po koalicijskem režimu pa je Ambroszovich odšel na eksil.

Šel je v Budimpešto, kjer je našel dovolj priložnosti za kratkočasenje. Imel je milijonsko premoženje, a ker ni umel gospodariti, ga je kmalu razmetel. Padal je vedno nižje, slednjič se je začel vdajati pijaci in končno je bil popolnoma brez sredstev. Prijatelji in sorodniki so ga izobčili in zavrgli. Konec koncev se je pobrigala zanj mestna občina, ki ga je spravila v ubožnico v kateri je preživel zadnja leta. Mestni ubožci so bili zelo ponosni na svojega tovariša s sijajno preteklostjo in so ga nagovarjali z »velerodjeme«. Umrl je v 55 letu fizično izčrpan in moralno popolnoma uničen.

Srednjeveško orožje v mandžurski vojni

V kitajskih muzejih je še danes polno orožja, ki so ga bili ostavili Portugalci v 17. stoletju na Kitajskem. V kitajski sili se Kitajci še danes zatekajo k njemu. Ko je pred dvema letoma izbruhnil na sibirsko-mandžurski meji konflikt, so Kitajci oborožili svoje vojske s tem starim orožjem in Rusi so jim tedaj uplenili 1000 grobovskih pušk ter jih odpotali v Ljeningrad kjer so jih »hranili« v vojnem muzeju. Nekemu častniku so ob tisti priliki uplenili pištolo, ki je tehtala 4 funte, in evropsko sabljo iz 14. stoletja.

ANEKDOTA

Filmski režiser Fritz Lang je zavpil med snemanjem svojega zadnjega filma na nekake igralce:

»Dragi, kolikokrat vam bom moral še povedati, da igrate za prizor take!« In je prizor zaigral igralcu

»To vem tudi sam,« je menil igralec pikro. »Zdi se mi, da me smatrate za velikega idiota!«

»Ne,« je odvrnil Lang, »ne — a lahko se motim.«

Vsak dan cna

»Oprostite, ali bi lahko govoril s svojim zagovornikom?«

J. O. Curwood

Na meji sveta

35

»To je pa res od sile!« je vzkliknil zdajci.

»Mislil, da je!« mu je prireditil Alan.

Hladni razum je bil neumljivo izpodrivati čustvo sreče, ki se ga je bilo polastilo. Obsipala so ga vprašanja, ki mu na »Nomi« še na um ni prišlo, da b i bil odgovarjal nanje. Zakaj je bilo na primer za Mary Standishovo tolikanj važno, da bi jo imeli vsi za mrtvo? Kaj jo je gnalo, da se je najprej obrnila k njemu, nato pa skočila v morje? V kaki skrivnostni zvezi je bila z Rosslandom, tem pomagačem smrtnega sovražnika Alaske. Johna Grahama, kateremu je bil on. Alan Holt, prisegel maščevanja, če bi se le kdaj ponudila prilika, da ga izvrši? Silna žega ga je obšla, da bi razbistril te nerazrešljive uganke, in odrinila vsa druga čustva. Divji Smith je v somraku videl, kako se je Alanov obraz mračil ter postajal čedalje bolj in ostrejši; a molčal je.

Alan se je mučil in mučil, da bi spravil v to skrivnostno in sumljivo temo nekaj misli in zveze. Zakaj je bila prišla na »Nomi« v njegovo kabino? Zakaj ga je bila tako očividno namenoma zignala proti Rosslandu in zakaj je nazadnje pohitela naprej, v njegov dom sredi tundre? Zlasti to poslednje vprašanje je trdovratno zahtevalo odgovora in se ni hotelo niti za trenutek umakniti drugim vprašanjem. Iz ljubezni ni bila prišla k njemu. O tem se je bil dokaj trdo prepričal. Zakaj, ko je bil držal v svojem »aroču«, je bral v njenem obrazu nejevoljo, odpor, strah in grozo. Gotovo jo je bil pribral semkaj kak drug, bolj skrivnosten nagib.

Čeprav je to spoznanje neodvračljivo stopalo predenj, mu vendar ni moglo popolnoma vzeti notranjega čustva sreče. Bil je

kakor človek, ki najde po pustolovščinah, hujših od same smrti, spet pot v življenje. A v zlic tej radosti so se zgrinjala nadeni zelo protislovna čustva. Naj se je tako upiral, vendar se ga je polaslal nedolocen sum. A ta sum ni mogel nalik mrzli prihladi sreče v njegovi krvi. V zlic vsemu je bil prepričan, da je Mary Standishova pred nekom bežala in da ze bil njen beg iz Seattle posledica obupnega položaja. Dogodek na ladji je bil nadaljni dokaz tega in njena navzočnost na njegovem posestvu je bila končni dokaz. Moči, ki se jim ni mogla upirati, se jo bile pragnale, in v svojem obupu se je zatekla k njemu. Doga edinega se je bila obrnila, ko je potrebovala pomoči. Verovala je vanj. Trdno je zaupala, da se ji pri njem ne more zgoditi nič hudega. Njegove mislice so se napele in mahoma ga je obšla želja, da bi se mogel boriti za njo.

Večerna pesem tundre je podržala do njegove zavesti in blaga krasota mil, ki so se širile pred njim, ga je premagala. Ko sta prišla do gorskih sotesk, je napeto oprezal za jahalkami, a čipkaste koprene večera so se gostile in vse njegovo oziranje je bilo zaman. Petje ptic je postajalo tišje, zaspani klci so se dvigali iz trave in z vode. Solčni ogenj je zamiral in puščal za seboj mehko morje zlata in škrlata na robu sveta. Noč je bila in vendar dan in Alan bi bil rad vedel, kaj je mislila Mary Standishova v svojem srcu. Karkoli jo je bilo prignalo na njegov jelenji ranč — v primeru z dejstvom, da je zdajle jahala tu nekje tik pred njim, je bilo vse to čisto postranskega pomena. Skrivnost, ki jo je obdajala, se je v noč jutri razplesti. O tem je bil prepričan. Zaupala se mu bo. Zda, ko se je popolnoma predala njegovemu varstvu, mu bo brez pomiselnja povedala tisto, česar se mu na »Nomi« ni upala razodeti. Zato je mislil samo še na srebrno se svetlikajoči kos somraka, ki ju je ločil drugod od drugega, in rekel nazadnje divjemu Smithu:

»Krat vesel sem da si jo pripeljal semkaj.«

»Nisem je pripeljal,« je zatrdil divji Smith. »prišla je sama od

sebe.« Godrnja je skomignil z rameni. »In razen tega; ne jaz, ampak ona sama je zasnovala in izvedla vso to reč. Ne ona z menoj, ampak jaz sem prišel z njo semkaj. Ona je bila poveljica, jaz nisem imel niti pravice glasovanja.«

Obstal je, da bi si z užigalico prižgal pipo. Preko drobnega plamenčka se je divje in besno ozrl na Alana, ali nekaj v njegovih očeh ga je izdajalo. Alan je to videl in bi se bil od radosti najrajši glasno zasmejal. Stara dobra volja ga je spet obšla.

»Kako je pa bilo?« je vprašal.

Divji Smith je krepko in glasno puhnil iz svoje pipe, nato jo je vzel iz ust in globoko zasopel.

»Prvo, česar se spominjam, je bila četrta noč po najinem izkrcanju v Cordovi. Dotlej nisem bil mogel dobiti nobenega vlaka na novi progi. Nekje blizu Chitine se je utrgal oblak — dežju to ni bilo več podobno, Alan! Tiho morje se je ulivalo na nas in dve ali tri druga morja so mu pomagala. Voda je izpodjedala progo. Nato je prišla poštna kočija Konji so plavali, kočijo je kar odnašalo, kočijaž na kozlu je bil na pol utopljen. A jaz sem bil tako lačen, da sem sedel vanjo, češ, vsaj v Chitino moram priti. Za menoj je prisedel še nekdo in vprašal sem se, kateri tepec bi utegnil biti. Omenil sem nekaj o lakoti in da bi bil drugače ostal v vlaku. Moj sopotnik ni odgovoril. Tedaj sem začel preklinjati. Mislil, da imam v tem pogledu vse jezike sveta v mezinu. Preklinjal sem, da je bilo groza poslušati, Alan. Preklinjal sem vlado, ker gradi take ceste, preklinjal sem dež, preklinjal samega sebe, ker nisem bil vzel nikake zaloge s seboj. Rekel sem, da je moj trebuš prazen kakor izstreljen naboj, in še to in ono. Na pol iz uma sem bil od lakote. A tedaj je ljud blisk razsvetlil notranjost voza. Alan, on a mi je sedela nasproti, s kovčgom na kolenih, vsa mokra, oči so ji sijale — in smehljala se mi je! Da, gospod, smehljala se je! Slišiš? Smehljala se je!«

Prosvetno delo v Sloveniji

V dravski banovini je 15 gimnazij in realnih gimnazij, 7 učiteljskih, 40 meščanskih in 840 osnovnih šol — Prosvetnih društev je 1500

Kakor poročamo na 2. strani, je banovinski svet na svojih vsaširanih sejah razpravljal o banovinskem proračunu izdatkov za prosvetne namene. Razpravo sta otvorila dva važna in zanimiva referata: referat prosvetnega odela banske uprave ter referat banovinskega šolskega odbora o stanju našega osnovnega šolstva in o splošnem prosvetnem delu. Kolikor se vrši s sodelovanjem ali pod kontrolo države in banovine. Po obeh referatih, ki nudita nazorno sliko o slovenskem šolstvu, posnemamo naslednje podatke:

Srednje šole

V šolskem letu 1931-32 je v banovini 12 državnih srednjih šol: od teh sta dve klasični gimnaziji, 10 je realnih gimnazij. Realni razredi (V-VIII.) se vzdržujejo kot paralele na 1. realni gimnaziji v Ljubljani in na realni gimnaziji v Mariboru. Vse te srednje šole so popolne (z 8 razredi) izjemno realne gimnazije v Murski Soboti, ki je štiri razredna. Na vseh, z izjemo 1. in III. realne gimnazije v Ljubljani, se vzgaja moška in ženska mladina. Nedržavne srednje šole so 3. škoftska klasična gimnazija v St. Vidu in mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani sta popolni in imata pravico javnosti, zasebna ženska realna gimnazija pri uršulnikah v Ljubljani pa ima 3 razrede ter ima pravico javnosti za prva dva razreda.

Na državnih srednjih šolah je vpisanih v 188 oddelkih 5653 učencev in 2098 učenk, skupno 7751. Porast napram lanskemu letu znaša 481 učenec(in) in 7 oddelkov. Radi varčevanja so se dovolile vzporednice le v manjšini primerih tako da pride v banovini povprečno 41 učenec (učenka) na 1 oddelke. Na 3 nedržavnih srednjih šolah je v 29 oddelkih 361 učenec in 787 učenka, skupno 1148; 1 oddelke in 6 učencev je več kot lani.

Na vseh 15 rednih šolah v banovini je v 103 razredih z 217 oddelki 6014 učencev in 2885 učenek, skupno 8899.

Učiteljska

Na štirih petrazrednih državnih učiteljskih šolah (2 sta moški, 2 ženski) je v 28 oddelkih 399 učencev in 640 učenek, skupaj 1039 učencev. Učencev je 29, 10 manj kot lani. Na treh zasebnih ženskih učiteljskih šolah je vpisanih v 10 oddelkih 273 učenek (23 manj kot lani). Ker se zasebni učiteljski šoli v Ljubljani in Škofji Loki glede razredov izpolnjujeta v eno imamo dejansko skupno 6 popolnih učiteljskih šol, ki se poučuje v 30 razredih z 38 oddelki 399 gojencev in 913 golek.

Meščanske šole

Meščanske šole imamo državnih 31: 4 deške in 5 dekliške; ostale mešane. Od teh je 28 oddelkih 399 učencev in 640 učenek, skupaj 1039 učencev. Učencev je 29, 10 manj kot lani. Na treh zasebnih ženskih učiteljskih šolah je vpisanih v 10 oddelkih 273 učenek (23 manj kot lani). Ker se zasebni učiteljski šoli v Ljubljani in Škofji Loki glede razredov izpolnjujeta v eno imamo dejansko skupno 6 popolnih učiteljskih šol, ki se poučuje v 30 razredih z 38 oddelki 399 gojencev in 913 golek.

Na 9 zasebnih meščanskih šolah je v 36 oddelkih 1253 učenek (38 učenek več in 1 oddelke manj kot lani).

Na vseh 40 meščanskih šolah je 6448 učencev in učenek, 573 več kot lani. Meščanske šole izkazujejo tedaj s tekočim šolskim letom razveseljujoč porast frekvence. Ker so dobile medtem z uveljavljenim zakonom o meščanskih šolah (5 dec. 1931) zakonito podlago in tim je v zakonu pripoznana veljavna nižje srednje šole, te upati da bodo v prihodnjem šolskem letu še izdatno povečale frekvenco in zmanjšale navaj na srednje šole.

Osnovne šole

V dravski banovini je v šol. letu 1931-32 840 šol s 133.277 šolobiskujočimi otroci in odpade na razred povprečno 40 otrok. Za to število šolskih otrok je na razpolago 2534 učnih sob. Primanjkuje torej še 879 učnih sob, kar pomeni 2816 razredov in 617 vzporednic. Prav redke so tedaj šole, na katerih bi število učnih sob zadostovalo

lo. V privatnih poslopih je nastanjenih še 30 narodnih šol.

Se nepopolneje je stanje glede naravnih stanovanj učitelstva. Na šolah je 1330 naravnih stanovanj in primanjkuje 1856 stanovanj. Nad polovico učiteljev nimajo naravnih stanovanj. Zaradi nezadostnega števila učnih sob in naravnih stanovanj za učitelstvo je banovinski šolski odbor povsod kjer so bili dani pogoji, pokrenil prekrbo učnih sob in stanovanj. V začetku šolskega leta je bilo prikažovati živahna stavbena gibanja z zidanjem in prezidavanjem šolskih zgradb. V ta namen so imeli krajevni šolski odbori vse pripravljeno, t. j. odobrene načrte in dovoljena amortizacijska posojila z nabiranimi stavbnimi fondi. Gospodarska kriza z nepričakanim na denarnem trgu pa je otežila zidanje onim šolskim občinam, katere so z delom že prišle. Odobrenih amortizacijskih posojil krajevnim šolskim odborom niso mogli dvigniti v denarnih zavodih kar jih je oviralo v izpolnjevanju obvez napram podjetnikom. V načelu odobrena posojila so denarni zavodi v posrednih primerih preklicali in s tem šolskim občinam onemogočili zidanje.

Nova šolska posojila

Iz navedenih ozirov je bilo zidanje in prezidavanje šol močno omejeno. V nezmanjšanem obsegu pa so se vršile vse priprave, ki so potrebne za zidanje in prezidavanje šol, da bo vse pripravljeno, ko nastopi ugodnejši gospodarski položaj. Dogradilo in svojemu namenu se je izročilo v 8 srezih 11 novih šolskih poslopih.

Večjih prezidav in dozidav je bilo izvršenih v 7 srezih na 12 šolah tako, da se sodaj povsem ustrezajo svojemu namenu. Zida se 7 novih poslopih, 4 pa se prezidavajo. Za pričetek zidanja imajo vse pripravljeno v 10 srezih z 20 šol. Zidave pa so se morale odložiti vsled pomanjkanja kreditov na ugodnejši čas.

V vseh srezih banovine so se izvršili komisijski ogledi v svrhu preskrbe zaodnih in zdravih učnih prostorov. Te komisije so ugotovile, da bo treba v 47 krajih zidati nova poslopja, v 35 pa bo mogoče odpopolniti najmanj potrebam s prezidavami in dozidavami že obstoječih poslopih.

V banovini so se ustanovili 2 novi šoli (Gajnarje, Fikšinci). Ustanovitve 2 pa je bila vrnjena, ker ni bilo zakonite osnove. Na osnovi št. 139 točke 14. zakona o narodnih šolah se je izvršilo 17 prešol: 9 zavrnilo, največ zaradi bodoče pregrupacije upravnih občin.

Revnije občine, posebno one, ki imajo visoke naklade in ki so začele zidati in prezidavati šolska poslopja je kraljevska banska uprava gmotno podprla iz banovinskega proračuna 1931-32 s podporo 478.296,50 Din. Ker je bil banovinski proračun v tej poziciji znatno skrčen, je bilo treba omejiti tudi podpiranje šol.

Šolska zemljišča

Vsa šolska zemljišča v dravski banovini merijo 345 ha 87 a 43 m². Od teh se uporablja 178 ha 84 m² direktno v šolske namene.

Primalo prostora je za sadovnjake, ki bi morali biti pri vseh šolah kot vzorna učila — za pouk iz sadjarstva.

Pri 114 šolah ni šolskih vrtov, 92 šol pa ima šolske vrtove tako majhne, da ne ustrezajo šolsko vrtnarskim namenom. Velikost teh vrtov znaša 2 do 3 are. Na 117 šolskih vrtovih ni drevesnic, ker so vrtove premanj ali pa imajo za drevesnico neprimerno lego in zemljo.

Prispevki krajevnih šolskih odborov ter krajske uprave in raznih korporacij za oskrbovanje in zboljšanje šolskih vrtov so znašali v letu 1930 284.277 Din. te vsote so se porabile v največ primerih za nove ograje, ki so za časa vojne in po vojni skoraj povsod razpadle. Leta 1931 je v proračunih krajevnih šolskih odborov določeno za šolske vrtove vsota 413.196 Din.

Splošno izobraževalno delo

Z odlokom kraljevske banske uprave I. No. 1994-I z dne 25. februarja 1931 se je ustanovil pri prosvetnem oddelku kraljevske banske uprave referat za narodno izobraževanje, v katerega področje spada po

zakonu o narodnih šolah v najožjem stiku z banovinskim šolskim odborom evidenca in posebno vodstvo vsega izobraževalnega, organizacijskega in prosvetno-gospodarskega dela društev in učitelstva. Sestavlja se katarster vseh obstoječih društvenih in prosvetno-gospodarskih ustanov ter zbira podatke o izvenšolski usposobljenosti učitelstva za razne prosvetne in gospodarske panoge. V preteklem letu je bilo tudi 11 nadaljevalnih in strokovnih tečajev za učitelstvo.

Za izpolnitev učiteljske izobrazbe je kraljevska banska uprava skrbel s tem, da je odkupila za sreske učiteljske knjižnice in šolske knjižnice razne knjige v znesku 42.000 Din. Tudi skrb za mladinske knjižnice se ni zanemarjala. Podprla so se založništva z odkupom knjig v znesku Din 17.000.—

Za književne edicije in časopise se je izdalo za 42.000 Din podpore. Vodnikova, Mohorjeva in Cankarjeva družba ter Kmetijska matica se je podprla z odkupom primernega števila knjig, ki so se darovale obmejnim krajem našim izselencem, strokovne pa kmetoski in gospodinjstvo nadaljevalnim šolam.

Statistika kaže, da je v dravski banovini 406 javnih knjižnic (ne všteti knjižnic, ki so pododseki društev) s 675.145 knjigami in 117.955 čitatelji. Humanih društev je 665 s 97.555 rednih članov. Imovina teh društev presega vrednost 27.000.000 Din. Od teh društev ima 230 svoje društvene domove v vrednosti okoli 11.000.000 Din.

Splošno prosvetnih društev je 986 s 108.839 rednimi člani, vrednost imovine je 19.000.000 Din. Domovi, 95 po številu, so vredni nad 30.000.000 Din. Gospodarsko-prosvetnih društev je 588 s 153.098 rednimi člani. Njihova imovina se ceni na 6.000.000 Din, 29 domov pa reprezentira vrednost 9.000.000 Din.

Podpore v prosvetne namene

Visokošolske štipendije. Prošnje za visokošolske štipendije in podpore so posebno v tekoči poslovni dobi številčno zelo narasle. Zaradi nezadostne postavke v banovinskem proračunu so se upoštevali le najnadarjenejši in najpotrebnejši ter v prvi vrsti dijaški iz višjih letnikov. Podelile so se štipendije in podpore za visokošolce v skupnem znesku 195.000 Din.

Srednješolske štipendije. Podelile so se je 20 dijaških štipendij srednješolcem in 10 učiteljskim po 3000 Din, skupaj 90.000 dinarjev.

Za dijaške in šolske kuhinje se je podelila podpora v znesku 89.000 Din.

Božičnice. Za prireditve božičnic so prejele šole, ki se nahajajo v nacionalno ogroženih krajih podpora v znesku 39.000 dinarjev.

Sokol kraljevine Jugoslavije. Sokolske župe v dravski banovini so se podprle z zneskom 375.000 Din.

Kulturna in prosvetna društva. Za razna kulturna in ljudsko-prosvetna društva se je izdalo 90.000 Din. V prvi vrsti so se vpoštevala pri tem ona društva, ki so s svojim delom (predavanji, tečaj) dokazala, da se uspešno udeležujejo med narodom.

Razne podpore. Da se omogoči delo Narodnih galerij v Ljubljani in Muzejskih društev so se podprla ista v okviru proračuna. Za varstvo zgodovinskih predmetov in starin se je podelilo 40.800 Din in za popravila in zgradbe cerkva, posebno tistih, ki izražajo kak izreden stavbni tip, ali ki hranijo kako zgodovinsko važno fresko, se je izdalo 188.000 Din.

Vojaški grobovi. Započela se je akcija, da prevzamejo šole skrb za varstvo in uređitev vojaških grobov. To ni le iz pietetnega ozira, temveč iz vzgojnega stališča potrebno. Kraljevska banska uprava pa, da so bodo s tem spremenili zanemarjeni deli nekaterih naših pokopališč v cvetlične gaje.

Glasbena kultura. Iz postavke za povzdigo glasbene kulture, so se podprla glasbena društva, ki vzdržujejo glasbene šole, z zneskom 64.600 Din.

Klovn in francoski cariniki

Kako strogo postopajo Francozi pri kontingentni uvozi v državo, kaže naslednji primer: Klovn Angelo, ki je bil absolvirati turneje po Južni Ameriki, je prišel pred carinskega uradnika z dvema dresiranimi mulama, eno kozo, dvema opicama in petimi psi. Opic in psom se je carinik usmislil, muli in kozo pa je odklonil z motivacijo, da je suvoznik kontingent prekoračen. Da so smele živati v deželo je moral posredovati poljedelsko ministvo.

Sport

Spored motociklističnih tekem

Sportna komisija Saveza Motoklubov krajevine Jugoslavije objavila za leto 1932 naslednje odobrene prireditve:

27. marca: M. K. »Maribor«, otvoritvena vožnja.

1. maja: M. K. »Maribor«, ocenilna vožnja, M. K. »Sampion«, Subotica.

5. maja: I. H. M. K., Zagreb, dirka na Vondlini cesti.

15. maja: M. K. »Sampion«, Subotica in M. K. »Slavonac«, Osijek.

15. maja: M. K. »Maribor«, izlet v inozemstvo, I. H. M. K., Zagreb, izlet v Slovenijo.

5. junija: I. H. M. K., Zagreb, diskališna dirka in Jugosl. Motoklub Sarajevogorska dirka.

26. junija: Motoklub »Slavonac«, Osijek.

28. junija: I. H. M. K., Zagreb, izlet na Plitvička jezera.

3. julija: M. K. »Ilirija«, Ljubljana, velika gorska hitrostna dirka na Ljubelj.

10. julija: M. K. »Maribor«, cestna dirka in »Achilles« Novi Sad, internacionalna dirka.

31. julija: I. H. M. K., internacionalna gorska dirka Pantočak—Gojak.

7. avgusta: M. K. »Slavonac«, Osijek.

14. avgusta: I. H. M. K., Zagreb in M. K. »Maribor«, izlet v inozemstvo.

14. septembra: M. K. »Sampion«, Subotica in M. K. »Maribor«, progovna dirka.

8. septembra: M. K. »Slavonac«, Osijek.

11. septembra: Jugosl. motokl. klub »Sarajevogorska dirka, I. H. M. K., Zagreb, gorska dirka na Sljeme in M. K. »Maribor«, lov na Isico.

2. oktobra: I. H. M. K., Zagreb, gorska dirka Zelengaj.

16. oktobra: I. H. M. K., Zagreb, dirkališna dirka.

25. oktobra: M. K. »Sampion«, Subotica.

30. oktobra: I. H. M. K., Zagreb, ocenilna vožnja.

Cross-country tek SK Ilirije se bo vršil 13. marca ob pol 11. dopoldne za seniore na 8 km in za juniorje kategorije C na 3 km. Pravo tekmovalca imajo posamezniki, verifikirani atleti JLAS. Tek se bo vršil na grišču Ilirije ob Celovski cesti in po bližnjem šenskem hribu. Start in cilj na igrišču. Prvi trije v vsaki skupini prejmejo kolajne, nadaljnji trije priznanice. Prvak v seniorski skupini prejme še posebno darilo. Prijave naj se pošljejo najkasneje do 6. marca popoldne na naslov: Karla Drago, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Prijavnina 5 Din za osebo. Upoštevanje se samo pisemne prijave dosepe do predpisane roka. Tekmuje se po pravilih JLAS.

SK Ilirija. Drevi ob 20. bo v kavarni »Evropa« seja načelstva lahkotletske sekcije. Na važen razgovor naj pridejo: Banovec, Derganc, Glavnik I. in II., Eovar, Lejka, Marchetti, Osvald, Otahal, Rupanik, Senčar Polde in Lado, Sporn, Sima, Zuccatto Remigij in Rinaldo, Zupan in Hitti. Prihodna seja odbora smučarske sekcije bo 12. t. m. ob pol 19. v kavarni Evropi. — Redna plenarna seja upravnega odbora bo drevi ob 20. v zadnji sobi restavracije hotela »Sone«. Dnevni red: Referati sportnih in upravnih odsekov.

ZSK Hermes (nogometna in smučarska sekcija). Danes strogo obvezen sestanek vseh igralcev in smučarjev. Igralci morajo prinesiti svo opremo, ki jo imajo seboj. Smučarji dogovor zaradi klubskega tekmovalca v nedeljo. Vsi točno ob 20. pri Zvezdi.

TSK Slovan. Drevi ob 20. morajo vsi igralci brezopojno prinesiti opremo v lovsko sobo pri Škoku.

Sokol

Sokolstvo v konjskem okolišu. Okrožna konferenca sokolskih delavcev bo v nedeljo 14. t. m. ob 9. v društveni sobi Narodnega doma v Konjicah z dnevnim redom: poročila delegatov o položaju društva, pogovor o letošnjih sokolskih prireditvah in slučajnosti. Konferenca naj se udeležijo gotovo vsa društva po br. starešinah ali namestnikih. — Dramske predstave sokolskih društev in čet v Oplotnici, Spitalu, Zrečah in na Zbečevem so bile v nedeljo potoštevilo obiskane in so uspele izredno zadovoljivo. V Oplotnici so domači igralci uprizorili »Tri vaške svetnike« tako izborna, da zaslužijo popolno pohvalo in priznanje. To komedijo poročajo Oplotničani v soboto ob 20. v Konjicah v telovadnici deške narodne šole. Pričakovati je, da bodo Konjičani s polno dvorano dali priznanje poštovančim Oplotničanom. Vstopnice so deloma v predprodaji pri br. Zoretu, deloma se bodo razprodajale po hišah.

Sokol na Rečici ob Savinji. Prejeli smo tale dopis: »Gospod urednik! V nedeljski številki »Jutra« z dne 7. t. m. ste priobčili dopis o obnem zboru Sokola na Rečici ob Savinji. Ko sem bil v nedeljo v gorjenskem kraju, me je poiskal starosta rečičske Sokola g. Repenšek in me naprosil, naj izposlujem pri »Jutru« ugovorilo, da imenovani dopis glede volje novega prosvetarja ni bil točen. Šolski upravitelj g. Zorko Kotnik ni bil namreč ponovno izvoljen za prosvetarja ne zaradi prezapostlosti, marveč zato, ker kot prosvetar klub opetovanim pozivom ni hotel nositi sokolskega znaka in ker je na sokolski proslavi kraljevega rojstnega dne 17. novembra kot slavnostni govornik govoril tako neokusno, da je zval glasen protest vsch uglednih gostov in da je moral proti njemu zategadelj nastopiti celo celjska sokolska župa. Z ozirom na to prošim cenjeno uradništvo, naj rešnici na ljubo ugotovi, zakaj ni bil g. sol. upravitelj Kotnik izvoljen za prosvetarja Sokola na Rečici ob Savinji. Zahvaljujoč se vnaprej za ugotovitev, se bežeči z veselo postojanom v dani Rasto Pustošek, narodni poslanec v Ljubljani, 9. februarja 1932.«

Iz življenja na deželi

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče uprizori v nedeljo 14. t. m. zvečer zabavno kmečko veselogra »Trije vaški svetniki«, ki je že na številnih odrih po Sloveniji dosegla velik uspeh. Če hočete par uric dobre zabave, pridite v nedeljo zvečer v Sokolski dom!

ZIDANI MOST. Krajevni odbor Rdečega križa v Zidanem mostu bo imel v nedeljo 14. t. m. popoldne ob 16. uri v posebni sobi kolodvorske restavracije v Zidanem mostu redni občni zbor. Ta krajevni odbor je v svojem prvem letu delovanja pokazal prav zgledno aglnost, saj je zbral toliko sredstev, da je izven rednih prispevkov oblastnemu in centralnemu odboru obdaroval ubogo deco in občinske rezeve z nad 3.000 Din, za pasivne kraje pa je daroval 2000 Din in še v rezervi ima nekaj nad 1.500 Din. Na občnem zboru, ki bo trajal približno do 18. bo iz prijaznosti nastopil z več točkami ugleden kvartet pevecv iz Ljubljane. Pridite na zbor vsi člani in prijatelji tega najagilnejšega človekoljubnega društva!

Čitate tedensko revijo

»ŽIVLJENJE IN SVET«

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

</

